

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10, 8-52

NAPILÓ

Elsőfélével és harmadikával
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon utoljára

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. SZEPTEMBER 14.
PÉNTEK

249. SZÁM

A gyűlölet játéka

Néha fürdőlevél olvasása közben is — megnyílik a szavak kárpitja s fölmeztelenül a valóság.

Karl Kraus apróhirdetéseket is szorgalmasan olvas s apróhirdetésekből állapítja meg a kor lelkeségének tartalmát, az elszellemtelenedett Szellemet, a mai idők erkölcsi debacklejt. A ruhatudósítás, a fürdőlevél épenugy hozzátartozik a kor szociográfiai adataihoz, mint a közgazdasági rovat és a törvénytudósítás.

Tehát: fürdőlevélben olvassuk, hogy a belga tengerparton a brüsszeli Le Soir című lap a gyermekek számára homokvárépítő-versenyt rendezett. A belga tengerparton természetesen nemesak belga gyermekek vannak, a gyermekek nemzetközi társadalmá kéri ott a levegőnek, napnak és tengernek jótekonyságát. A homokvárépítőversenyben azonban nem vehet részt valamennyi fürdőző gyermek. A versenyt rendező lap kiköti, hogy »a versenyben csak belga szövetséges és semleges állambeli gyermekek vehetnek részt.« Német gyermek nem építhet homokot a belga tengerparton. Bizonyára olasz gyermek is csak akkor, ha 1925 nyara után született, akkor, amikor Olaszország már a hármasszövetség ellen, lépett be a világháborúba. Bolgár gyerek talán csak akkor versenyezhet, ha hazájának a központi szövetségből történt kilépése után látta meg először a napvilágot. Hogy román gyermekek, akik a bukaresti béke után születtek, részt vehetnek-e a belga tengerparton rendezett homokvárépítés olimpiaszán, a felett bizonyára folyik még a vita a versenyt rendező lap szerkesztőségében.

A belga gyermekeknek így meg kell tanulniok a világháború politikai és diplomáciai történetét. Végtére is nem kompromittálhatják magukat azzal, hogy német gyermekek hordják a tenger vizét a homokvár sáncai mögé s talán magyar gyermekek, — akiket az ő szüleiik könnyorülelessége és emberszeretete vitt ki maguk közé, — ártatlan kezei az övékével együtt furja, dagassza, építse a homokot. Vannak gyermekjátékok, melyek játszva oktatnak. Van »mulatságos egyszerű«, amely játszva tanítja meg a gyerekeket az egyszerű-egyre. Vannak játékok, melyek a betűkre tanítják meg a csöppnyi embereket. Földrajzi, csillagászati, fizikai ismereteket is közvetítenek játékok. Vannak, melyek kézügyességet fejlesztenek. Van olyan játék is, amelyik kis versekre tanítja meg a játszó gyermekeket.

A Le Soir most olyan játékot talált ki, amelyik arra tanítja a gyermeket, hogy ki volt a barát, ki volt a semleges és ki volt az ellenség. És nem is csak erre tanítja. Hanem arra is, hogy aki barát volt, az barát maradt s aki ellenség volt az ma is ellenség, s ellenség marad mindörökké. Belga gyermekek, jól tanuljátok meg, — követeli a belga lap — hogy kik voltak a központi hatalmak és kik társultak az antant oldalán. Még beszélni sem szabad azokkal a gyerekekkel, akiknek apukája a verduni sáncokon kívül esett el vagy vaskeresztet hordott gomblyukában. Közösítésük ki őket a játékból. Majd felnőtt korotokban kiközösíthetitek őket az életből is.

Mit ér Locarno, mit jelent Thoiry, mivel bátorít bennünket a Kellog-egyezmény, ha gyűlöltre tanítják még a gyereket s az uszító, gyűlölködő, a sovinizmus törzsébe ojtott nacionalizmus gyümölesével táplálják fogékony lelküket. Várhatnak-e a felnőttek békét akkor, ha az uszítás és gyűlölet frázisaival trágyázzák a gyermeklelék szűz talaját?

A londoni Szent Pál székesegyház dékánja Angliának legkitünőbb s a világnak talán legghibresebb egyházi szónoka Genfben tartott prédikációt. A genfi angolok hívták meg, hogy a Kellog-egyezmény aláírása után a Népszövetség összeülésének idején beszéljen az egyház is a világ békéről. »Amikor valamelyik kormány úgy látja, — mondotta prédikációjában a Szent Pál székes-

egyház dékánja — hogy most már ki kell huzni a kardot, azonnal a hazaszeretetre hivatkozik és semmiféle skrupulust nem ismerő propagandájában a hazaszeretet nevében követel mindent. A hazaszeretet nevében mellőzik a lovagiasság és humanizmus legelőnyösebb szempontjait is.«

Erre a hazaszeretetre nevelik a gyermekeket. Arra nevelik, hogy a hazaszeretet tabuja alá helyezzenek minden gonoszságot, amit nemcsak elkövetni, de kimondani is röstelnének, ha a felszabadító hazaszeretet nem tárná fel a lelki és morális kontrol kapuit. Ennek a hazaszeretet-

nek nevében követelik, hogy már a gyermek gyűlöljön mindenkit, akit a születés véletlene tőle elválaszt. Ez a hazaszeretet az, amit Inge dr. »a nagyzási mániában szenvedő nacionalizmus« gyermekének nevez.

Van más hazaszeretet is, ami arra ösztönöz, hogy nemzetünket minden nép tiszteletére, becsülésére és szeretetére érdemessé tegyük. De ezt csak a haladás és béke Don-Quixote-jai hirdetik. A mai ember lelkében meghasonlott. Locarno-tól várja a csudát és a gyűlöltre tanítja gyermekét.

Szeptember hó 19-én ül össze
a radikális-párt klubbizottsága

Vukicsevics hiveinek konferenciáján a párt belső ellentéteinek kiegyenlítését sürgették — A kormánypártok vezéreinek tanácskozása a miniszterelnökségen

Beogradból jelentik: Csütörtök délelőtt Vukicsevics Velja hivei megtartották konferenciájukat a radikálisklub helyiségében és a szélesebb főbizottság összehívásával kapcsolatos állásfoglalásokról tanácskoztak. A konferencián Vukicsevics Velján kívül harminchárom képviselő jelent meg, továbbá a kormány négy tagja: Cvetkovics Dragisa vallásügyi, Andrić Vlada földművelésügyi, Kujundzics Bogoljub postaügyi és Vuicsics Milorád igazságügy-miniszter.

A vitában elsőnek Sztojadinovic Milán volt pénzügyminiszter szólalt fel, aki a főbizottsággal szemben békülékenységet hirdetett és a klubbizottság összehívását sürgette. A klubbizottságnak az a feladata, hogy a pártban felmerült nézeteltéréseket kiegyenlítse, amint azt a június nyolcadiki klubhatározat is hangsúlyozza.

Trbić Vaszilije délszerbiai képviselő szintén a klubbizottság összehívását követelte. A klubbizottságnak még a szélesebb főbizottság ülése előtt össze kell ülnie és hozzá kell látnia a párt aktuális kérdéseinek rendezéséhez.

Vuicsics Milorád igazságügy-miniszter szerint a párt politikájáért a képviselői klub felelős és nem engedhető meg, hogy a főbizottság tagjai beleavatkozzanak a képviselői klub hatáskörébe.

Dr. Jevremovic Dragisa ugyancsak a klubbizottság összehívása mellett foglalt állást. A képviselői klub határozatát tiszteletben kell tartani és ha bizonyos irak nem jönnek el az ülésre, azokkal szemben később lehet megállapítani a követendő eljárást.

Kujundzics Bogoljub postaügyi miniszter élesen támadta a főbizottságot és adatokat sorolt fel arról, hogy a szélesebb főbizottságba olyanokat is meghívják mint delegátusokat, akik már régen kiléptek a pártból.

A konferencián Cvetkovics Dragisa vallásügyi miniszter beszámolt délszerbiai utjáról és a nisi kerület radikális pártjának viszonyairól. A vallásügyi miniszter élesen támadta azokat a politikusokat, akik az ő kizárását követelik.

Formális határozatot a konferencia nem hozott és abban maradtak, hogy a klubbizottság összehívását a klub elnökségére bízzák. A klubbizottság minden valószínűség szerint a hó tizenkilencedikén ül össze.

A klub titkáranak nyilatkozata
a konferenciáról

Dr. Jevremovic, a klub titkára, a következőkben informálta a sajtót a konferencia lefolyásáról:

— Minthogy az utóbbi napokban a nyilvánosság előtt igen élesen tárgyalták a radikális-pártban uralkodó viszonyokat, természetes dolog, hogy ezeket a kérdéseket a radikális képviselők is naponta megbeszélik, minthogy ezekben ők a leghivatottabbak és legérdekeltebbek.

Igy ma is, minthogy nagyszámú képviselő volt jelen a klubban, megvitattuk ezeket a kérdéseket. A megbeszélésre senkit sem hívtunk meg külön, hanem résztvettek azon mindazok a képviselők, akik a klubban tartózkodtak. A képviselőknek egyöntetűen az volt a véleményük, hogy az 1928 június nyolcadiki klubhatározat értelmében minél előbb össze kell hívni a megválasztott klubbizottságot. Ennek a klubbizottságnak azt tették a feladatává, hogy Sztojanovic Acával, a főbizottság első alelnökével egyetértésben intézkedéseket javasoljon a radikális párt belső viszonyainak szanálására. A képviselőknek az volt a véleményük, hogy a klubbizottság összehívása nem jelent semmiféle harcias szándékot, ellenkezőleg, a klubbizottságnak az a rendeltetése, hogy békítsen és megnyugtassa a kedélyeket, mert hiszen ebbe a klubbizottságba épen békítő missziója folytán olyan képviselőket választottak meg, akik a pártban felmerült különböző nézeteket képviselik.

Mi az oka a békülékeny
áramlatnak?

A radikális képviselők értekezletének meg lehetőséget adta a politikai körökben. Általában azt várták, hogy az értekezleten élesebb hangok is fognak hallatszani a főbizottság ellen és az a körülmény, hogy ez elmaradt, ismét a békülékeny áramlat hiveinek erősebb aktivitására mutat. Ennek a békülékenységnak érdekes magyarázata merült fel. E szerint Pribicsevics Szvetozárnak a főbizottságra vonatkozólag tett nyilatkozata és különösen a Trtkovic Márkónak küldött üzenete, hogy ne menjén Zagrebba, elkedvetlenedést okozott a főbizottság tagjai között, akik akciójukat arra a reményre építették, hogy nekik módjukban lesz helyreállítani az érintkezést a parasztdemokrata koalícióval. Miután most már erre igen kevés remény van, a főbizottság tagjai előreláthatólag alább fognak hagyni támadásaikkal Vukicsevics ellen és ez a körülmény vezette Vukicsevics hiveit is magatartásuk mérséklésére.

Marinkovic külügyminiszter
27-ikén érkezik haza

A Pravda genfi értesülése szerint dr. Marinkovic Voja külügyminiszter eredeti tervétől eltérően nem szeptember 20-ikán tér vissza Beogradba, hanem külföldi tartózkodását még egy héttel megtoldja. A külügyminiszter minden valószínűség szerint 27-ikén tér vissza.

A postaügyi miniszter Beograd
és Zagreb megegyezésének esélyeiről

Kujundzics Bogoljub postaügyi miniszter a parasztdemokrata koalícióval való megegyezés

lehetőségéről a következőképp nyilatkozott az újságírók előtt:

— Nincs addig megegyezés, míg Zagrebban nem jutnak szóhoz azok, akik június 20-ikában nem a szerb népet látják, mint ahogy a szerbek sem látták az 1914-iki eseményekben a horvátokat.

Teljes az egyetértés a kormány- pártok között

Csütörtökön délután öt órákor konferenciára gyűltek össze a miniszterelnökségen a kormány pártok vezetői. A konferencián résztvettek Korosec Antun miniszterelnök, Vukicsevics Velja, Davidovics Ljuba és Spaho Mehmed. Egy darabig jelen volt a tanácskozáson Grol Milán közoktatásügyi miniszter és Sumenkovic Ilja helyettes külügyminiszter is. Elsőnek Vukicsevics Velja és Davidovics Ljuba távoztak a tanácskozásról. Spaho, Sumenkovic és Korosec még maradtak és később bekapcsolódott a megbeszélésbe Szubotics Nikola pénzügyminiszter is.

Értesülésünk szerint a konferencián megállapították, hogy a pártvezérek nézetei teljesen megegyeznek a napirenden levő politikai kérdésekben. Általában azt várták, hogy Davidovics, aki június huszadika után is kikényszerítette a

kormány lemondását, ismét akciót fog kezdeni a helyzet tisztázására. Davidovics azonban minden jel szerint még nem indított ilyen akciót elsősorban azért, mert a főbizottság akciója nemcsak Vukicsevics, hanem a demokraták ellen is irányul, úgyhogy a demokrata pártot esetleg kellemetlen meglepetés érhetné, ha a helyzet kicsuszna a jelenlegi kormánykoalíció kezéből.

Ami Korosec magatartását illeti, Vukicsevics környezetében cáfolják azt a hírt, mintha Korosec elfordulna Vukicsevictől és hivatkoznak arra, hogy Korosec most is mindennapos vendég Vukicsevics lakásán.

Zagreből jelentik: A parasztdemokrata koalíció vezetősége csütörtökön ülést tartott, de minthogy nem jelentek meg az összes tagok, nem hoztak semmiféle határozatot. Az ülést szombaton folytatják.

Vilder Prágába utazott

Vilder Vetyeszláv képviselő szerdán este Prágába utazott. Vildernek hír szerint az a missziója, hogy az amputáció kérdésével kapcsolatban ellenzéki szempontból informálja a cseh közvéleményt. Vilder pénteken kihallgatáson jelenik meg Massaryk köztársasági elnöknel.

házának falát.

Mindezek a körülmények azt a benyomást keltették a főispánban, hogy a petrovoszeli lakosság hangulata még mindig nem csillapodott le és a gyűlölködés még mindig él a vérvád meséjével felizgatott lelkekben.

A főispán elrendelte, hogy Petrovoszelén este hét órákor minden kocsmát be kell zárni és nyolc óra után igazolvány nélkül senkinek sem szabad az uccán tartózkodni. Ezekre az intézkedésekre azért volt szükség, hogy a még el nem aludt szenvedélyek kirobbanását megakadályozzák. A község lakosai nyugalmanak megőrzése végett állandóan megerősített járőrök fogják bejárni az uccákat és a fősolgabíró rendelkezése a csendőrséget is megerősítették.

Iskruļev Tóso jegyző, akinek most lett volna esedékes a szabadsága, a főispán intézkedésére azt nem kezdheti meg és mindaddig a helyén kell maradnia, amíg a község békéje és nyugalma végképen biztosítottak látszik.

A vérvád meséjének terjesztése miatt letartóztatott

tízennyolc petrovoszeli fiatalembert a rendőrség szerdán este szabadlábra helyezte, de valamennyiük ellen folytatják az eljárást.

Rajics Szvetiszláv főispán csütörtökön délután öt órákor a bizottság tagjaival együtt Beogradba utazott.

Mikor a miniszter még ellenzéki volt

Bíróság elé állítják az 1925-ös választás erőszakos korteseit

Monstre bünperben volt főtárgyalás kitűzve csütörtökön a szubotici törvényszéken Pavlovics István elnök tanácsa előtt. Az ügy, amelynek érdekes politikai vonatkozásai is vannak az 1925. évi emlékeztető választási hadjárat kapcsán történt. Akkoriban a Pasic-Pribicsevics-kormányzat volt uralmon és a demokratapárt ellen, amely akkor a Radics-párttal állott szövetségben, a legerősebb terrort fejtették ki a hatalmon levők. Ekkor történt, hogy a demokratapárt szubotici kerületi szervezete Martonos községben pártgyűlést hívott össze, amelyen megjelentek az akkori jelöltek közül Grol Milán jelenlegi közoktatásügyi miniszter és Popovics L. Milán, a Politika és a Vreme munkatársa, valamint a pártnak több vezető tagja, köztük Grujin Nesztor szentai utfelügyelő.

A martonosi gyűlést nem lehetett megtartani a radikális párt terrorisztikus fellépése miatt és így Grol Milán és kísérete Momirovics Milán akkori martonosi jegyző házában gyűlt össze. Alig időztek ott negyed óráig, mintegy husz tagból álló tömeg jelent meg

a ház előtt, bevették az ablakokat, betörték az ajtókat, behatoltak a házba és az ott jelenlevőket, köztük Grol Milánt megtámadták. Groléknak sikerült a házból menekülni. Hamar kecsikra utek és Kanizsa felé akartak menni. A Martonos és Sztarakanizsa közötti Tiszamenti töltésen utolérték őket, a martonosiak körülvették a kecsikat, elvágták a lovak istrángját és formális támadást indítottak Grolék ellen. Ennél az utközétnél Grujin Nesztor késsel megszurkált.

Ebben az ügyben volt kitűzve csütörtökön a főtárgyalás, amelynek tíz vádlottja volt. Ezek részben súlyos testi sértéssel, magánlaksértéssel voltak vádolva.

A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert a sértettek közül egy sem jelent meg.

Pavlovics elnök ezt megállapította és kihirdette a bíróság végzését, amely szerint a csütörtöki tárgyalást elnapolják és új tárgyalást tűznek ki, amelyre valamennyi sértettet meg fogják idézni. Köztük Grol Milán közoktatásügyi minisztert is.

Ausztria nem mond le a csatlakozás jogáról

Az osztrák kormány alkalmas időben napirendre fogja tűzni a kérdést

Kölnből jelentik: Seipel osztrák kancellár a Kölnische Volkzeitungnak a csatlakozás kérdéséről hosszabb nyilatkozatot adott. Seipel többek közt a következőket mondta:

— Németországban és Ausztriában senki sem gondol arra, hogy a csatlakozás kérdését helytelen időben vesse fel és a békeszerződés revízióját bármilyen erőszakos eszközzel vigye keresztül. Ha országainkban bárki csatlakozásról beszél, teljesen a békeszerződés alapján teszi, amely lehetővé teszi, hogy a csatlakozás kérdéséről megfelelő formában tárgyal-

junk, anélkül, hogy ezzel fenyegetnénk Európa békéjét. Ezért a kormányok nincsenek abban a helyzetben, hogy a pártoknak megtiltsák, hogy a csatlakozásról beszéljenek. Még kevésbé vannak abban a helyzetben, hogy más szolgálatokért lemondjanak a békeszerződésnek a Németországhoz való csatlakozásról szóló cikkeiről.

Seipel kancellár végül kijelentette, hogy ha elkövetkezik az alkalmas időpont, akkor az érdekelt kormányok megfelelő módon fogják ezt a kérdést napirendre hozni.

Petrovoszelo még mindig izgatott

A tartományi főispán vizsgálatot tartott a községben — A korcsmákat este be kell zárni — Igazolvány nélkül tilos az uccára menni

Petrovoszeléről jelentik: A vérvád meséjével felizgatott petrovoszeli lakosság nyugalma csütörtökre sem állott helyre. A hatóságok azonban fokozottabb éberséggel őrködnek a rend fenntartásán. Az ostoba vérvád-mese folytán keletkezett izgalmaokról Korosec Antun miniszterelnök-helügyminiszternek is jelentést tettek és a miniszterelnök a legszigorubb intézkedéseket rendelte el. A miniszterelnök utasítást adott közegeink az ügy legrészletesebb kivizsgálására és a vérvád keletkezéséről s a történt eseményekről részletes jelentést kért.

A helügyminiszter utasítására csütörtökön délelőtt fél tizenegykor autón Petrovoszeloire érkezett Rajics Szvetiszláv beogradi főispán tikarával, továbbá Jovánovics Dusan csendőrkapitány és Jankulov Szlávkó kerületi fősolgabíró.

A magasrangú főtisztviselőkből álló csoport a község házára ment, majd a hozzájuk csatlakozott Iskruļev Tóso községi jegyzővel Takács Margit, a vérvád hősenek lakására hajtottak. Takács Margit már nem volt a községben, mert szülei, hogy a min-

den bajt okozó látogatókat távol tartják tőle, leányukat a községtől 18 kilométernyire fekvő szállásukra vitték.

Rajics Szvetiszláv főispán és a bizottság többi tagjai autón a szállásra mentek, ahol meg is találták a leányt.

Takács Margit lassanként kiheveri az átesavargott napok izgalmaikt, de még mindig igen bágyadt levert és sápadt. Maga a főispán intézett kérdéseket a leányhoz és meggyőződött arról, hogy a nagy port felvert eset hősnője semmiféle bántódást nem szenvedett.

A vizsgálat után Rajics Szvetiszláv főispán vizsgálatot a község házára, ahonnan telefonon felhívta a helügyminiszteriumot és jelentést tett Korosec Antun miniszterelnöknek a vizsgálat eredményéről.

A bizottság ezután Pollák Miksa házához ment. A bizottságot itt meglepetés várta, amennyiben Pollák megmutatta, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek óvadló és fenyegető szavakkal frkálták tele

Nyolcvan tagu horvát parasztküldöttség Beogradban

A délszerbiai harcterek meglátogatására induló horvát parasztoakat Beogradban nagy lelkesedéssel fogadták

Beogradból jelentik: Csütörtökön délelőtt nyolcvan tagu horvát parasztküldöttség érkezett Beogradba a Szplit melletti Kastelból. A horvát parasztoak küldöttsége a Narodna Odbrana meghívására meglátogatja Délszerbiában a Koszovópoljéit, Kalmakesalánt és más csatatereteket.

A parasztoak népviseletbe és egyforma vörös sapkákba öltözött festői csoportját zenével várták a beogradi pályaudvaron. Fogadtatásukon megjelentek a nagyszámu közönségen kívül a Narodna Odbrana, Beograd város, a társadalmi és kulturregyesületek képviselőin kívül az iskolák ifjusága, a földművespárt klubja és a demokrata képviselői klub kiküldöttjei.

A küldöttséget nagy lelkesedéssel fogadták és a parasztoak érkezését a Narodna Odbrana nagy hazafias manifesztációra használta fel.

— Eljenek a horvátok, éljen az oszthatatlan Jugoszlávia! — hangzott mindenfelől.

A küldöttség ezután meglátogatta Beograd nevezetességét.

Segélyegyletalakul Szuboticián a munkásgyerekek megvédésére

Néhány napon belül hasznos kulturális és emberbaráti egyesülettel gazdagodik Szubotica. Az új egyesülés eszméje a munkásság körében született meg s a gondolatot a legnagyobb lelkesedéssel tette magáévá a város jóérzésű és liberálisan gondolkodó polgársága nemzetiségi és pártkülönbség nélkül.

Az új egyesülés legfőképpen a fizikai és szegénysorsu szellemi munkások gyermekeinek a támogatását tűzte ki céljává.

Az egyesület alapítói abból a meggondolásból indultak ki, hogy a családi otthon nélkül felnőtt munkásgyerekeknek van a legnagyobb szükségük a tehetsébb és liberálisan gondolkodó polgárok pártfogására. A munkásgyerekek közt pusztit legjobban a tudóvész s ők az áldozatai a fertőző megbetegedéseknek. Azok közül a gyerekek közül, akiknek apja, anyja egész nap munkában van, akik napközben felügyelet nélkül maradnak, igen sok esik áldozatul szerencsétlenségnek, halálnak.

A szegény gyerekek védelme a legfőbb célja az új Munkássegély-egyletnek, amely első sorban napközti-otthont akar felállítani, ahol felügyelnének azokra a gyermekekre, akiket a kenyérkereset gondja, a munka megfoszt simogató, heccző szülői kéztől s akik legtöbbször az ucca porában nőnek fel. Az egyesület gazdajági, vagy elemi csapások alkalmával szintén támogatására siet az arra szorulóknak.

Az új egyesület alapszabályait küldöttség nyújtotta be Manojlovics Dusan főispánhoz, aki támogatásáról és jóindulatáról biztosította a küldöttséget. Remélhető, hogy az alapszabályok jóváhagyása rövidesen megtörténik s Szubotica polgársága a nemes ügy iránti megértést azzal dokumentálhatja, hogy bőséges támogatásban részesíti majd ezt az áldást osztó intézményt.

Legjobb hirdetési orgánom a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“

Primo de Rivera kiáltványa a diktatura öt éves fennállásának jubileumán

Az ünnepség alkalmából sorra becsukják a spanyol liberálisokat

Madridból jelentik: A diktatura öt éves fennállásának jubileuma alkalmából Primo de Rivera kiáltványt bocsátott ki, amely nem titkolja, hogy forradalmi összeesküvés ütötte fel fejét a mai kormányforma megbuktatására. Azt mondja erről a kiáltvány, hogy hiába a rendőrség kitűnő szervezetének, sikerült idejekorán esírójában elfojtani a mozgalmat és az összeesküvést ártalmatlanná tenni.

A megindítandó pörök, amelyek az állam védelmére létesített rendkívüli törvényszékek előtt fognak lefolyni, világosságot fognak deríteni, hogy milyen méretű volt az összeesküvés. Amnyi bizonyos, hogy

a mostani forradalmi mozgalom minden ediginél súlyosabb megítélés alá esik.

mert akkor tört Spanyolországra, mikor Genfben ismét feléje fordult a Népszövetség tisztelete.

— Lehetséges — így szól tovább Primo de Rivera manifestuma — hogy a forradalmi agitátorokat csak gyűlölet és düh fűtötte annak láttára, hogy világszerte grandiózusan nyilvánul meg a rokonszenv a diktatura iránt, de akkor is a legszigorubb büntetéssel kell sújtani a vétkeket, akik a kormány tekintélye ellen és az állam biztonságára törtek.

Minden jó hazafit arra szólít fel Primo de Rivera, hogy a diktatura fennállásának ötödik évfordulóján ne engedje magát megrémíttetni az ünneprontók által, hanem

lelkesedjék az ünneplőkkel

és teljesítse polgári kötelességét, amely abban áll, hogy azokat a kormányfőfiakat támogattja, akiket bizalmával megajándékozott. Ezidőszent — így végződik a kiáltvány — elég ennyit a közvélemény tudomására hozni és a kormány nem titkol el semmit.

Az igazságügyminiszter az ünnep előestéjén rádióan előadást tartott a jubileumi amnesztiáról. Azt mondta, hogy **politikai vétkesek is kegyelemben fognak részesülni az évfordulón, de az amnesztia nem terjed ki azok-**

ra, akik a mostani forradalmat előkészítették. Az új büntetőtörvénykönyv, amelyet talán tulságos enyhesség jellemez, a legszigorubb büntetéssel sújtja a hazárulókat.

A madridi községtanács elhatározta, hogy Primo de Rivera és Martinez Anido tábornokoknak a »Madrid fogadott fiait« nevet adományozza.

Párisból jelentik, hogy Spanyolországi magánjelentések szerint a rendőrség a radikális demokrata mozgalom madridi székházában házkutatást tartott és kompromitáló iratokat foglalt le. E házkutatások következtében **több tisztet le is tartóztattak.** Azonkívül **átkutaták a szabadkőművesek központi páholyának épületét is és letartóztattak husz szabadkőművest,** aki ott éppen titkos ülésen vett részt. E páholy valamennyi spanyol tagja ellen körözölevelet adtak ki.

Szerdán délután letartóztatták Madridban Guippo *Dellano*t, a forradalmi mozgalom egyik vezetőjét. Ugy látszik az egész forradalmi mozgalom élén *Sanchez Guerra* állt, akinek az lett volna a feladata, hogy kormányt alakítson.

A spanyol összeesküvés nem volt elszigetelt jelenség, hanem a diktatura megdöntésére irányult, amit az is bizonyít, hogy a többszáz letartóztatott között előkelő politikusok vannak, *Guera* volt konzervatív miniszterelnök és *Kambe* volt miniszter, a katalonai konzervatívok vezére, továbbá *Leroux* köztársasági vezér. A forradalomnak ma kellett volna kitörnie a diktatura öt évi jubileumának napján, de ezt a napot nem, a jubileum miatt választották az összeesküvők, hanem azért, mert a király távol van.

Madridi körökben az a verzió is elterjedt, hogy **az összeesküvés a király tudtával történt** és a király azért utazott három hét előtt Stockholmba a svéd királyi család meglátogatására, hogy az összeesküvés kitörésekor ne legyen Madridban.

A konferencia, amely két és fél óra hosszat tartott, eredménytelenül ért véget

és elhatározták, hogy a tárgyalást vasárnap délelőtt folytatják. Beavatott körök úgy tudják, hogy csütörtökön főleg a Rajnavidék kiürítésével összefüggő francia követelésekről és a csatlakozás kérdéséről tárgyaltak. Franciaország a kiürítéssel kapcsolatban

egy-öt milliárd aranyárka folyósítását követeli a jóvátételi számlára.

A tanácskozás után Briand elutazott, hogy a pénzügyi minisztertanács ülésén résztvegyen.

Románia az optánsper tárgyalásának elhalasztását kéri

A román delegátus indítványt terjesztett a Népszövetségi Tanács ügyrendi bizottsága elé és kérte, hogy ne tűzzék napirendre a magyar-román konfliktus tárgyalását szeptember 20-ika előtt, mert addig a delegátusok tárgyalásokat folytatnak a bukaresti kormánnyal, amelytől újabb instrukciókat kell kapniok.

Leégett a szentai strand

Valószínűleg bosszúból gyújtotta fel egy rejtélyes uriruhás vadász

Szentáról jelentik: A Tisza esőkei partján elhelyezett strandfürdő szerdán éjszaka tizenegy óra felé kigyulladt és buffetje, konyhája, tizenkét kabinja rövidesen elhamvadt.

A strandfürdőt június elején építette és állította a Tisza-partra Csordás István esőkei vendéglős. Minthogy a szezonnak már vége van, már éppen bezárására készült a tulajdonos, az étkező abroszokat, asztalkendőket a napokban már el is szállították a strandról, az éjjeli őr elbocsátották a szolgálatból. Minthogy azonban ezen a héten újból melege fordult az idő, e héten mindennap nyitva volt a strand-étterem.

Szerdán is egész délután voltak fürdőzők és vendégek a strandon. A vendégek eltávozása után fél hadkor Csordásék bezárták a kiosk bejáratát. Ekkor azonban még három strandoló érkezett esőkekre, akik az étterembe vezető lépcsőfokon foglaltak helyet, de ezek is rövid idő múlva eltávoztak.

Sem a vendéglős, sem pedig a vendégek nem vettek észre semmi gyanusát. A kiosk konyhájában dél óta egyáltalán nem tüzeltek. Éjszaka feltűzenegy óra tájban Sanyó Gyula, a Léderer-uradalom esőse, aki a strandtól mintegy háromszáz lépésre földgőz, nagy esőrömpölést és pattogást hallott, a zaj irányába indult és ott megdöbbenve vette észre, hogy a strand buffetjéből a hasadékokon keresztül tüzesikok csapnak ki. Már akkor égett a buffet, égett a kabin-sor. A közeli hűdörhöz rohant, telefonáltatott Csordásékknak, hogy ég a fürdőjük. A környékbeliek nyomában odasiettek. A szeles időben a tűz a buffet konyhájából nem a közvetlen mellette levő kabinokba kapott, hanem a baloldali kabinsort perzselte fel és onnan húzódott a tűz a központ felé. Az emelkedésen álló ivóteremtől jobbra eső kabinokat azonban a tűz teljesen megkímélte.

A szentai tűzoltók hamarosan megérkeztek szerelvényeikkel a hídon át a esőkei oldalra és főleg arra törekedtek, hogy a kabinok jobb sorát és a közeli erdőseget, fűzfatelepet megmentsék a tüztől, mert ha az erdő fába is belekapott volna a tűz, nagy pusztítást vitt volna végbe. A tüzet sikerült is lokalizálni, de még csütörtökön délben is füstöltek a kabinok és a konyha alatt álló oszlopok.

A tűz keletkezésének kiderítésére megindult nyomozás megállapította, hogy a Tiszán horgonyzó hajók személyzete semmi gyanusát nem tapasztalt. Azonban Tóth Kálmán fogorvos vallomása arra vall, hogy gyújtogatás történt.

A fogorvosnak a szentai oldalon éppen a stranddal szemben van a háza. Feltűzenegykor, amikor az orvos kinézett, még sem füstöt, sem más gyanusát nem tapasztalt. Háromnegyed tizenegykor már óriási pattogásra lett figyelmes, kitekintett az ablakon és nyomban az volt a felfedése, hogy gyújtogatás történt a strandon, mert a központi rész elége után nyomban a távoli — tizenhárom méterre fekvő — balsarki kabin égett, még pedig magasra felesapó lánggal, ami arra vall, hogy a száraz deszkát petróleummal öntötték le. Néhány perc múlva — legnagyobb esodálkozására — egy magas, sötét uriruhába öltözött embert látott, aki az égő kiosk közepén, a tüztől néhány lépésnyire megállott és puskájából a magasba lövte. Az ismeretlen kétszer-háromszor végigkerülte a tüzet, majd látható izgalommal eltávozott.

A esőkei csendőrség a rejtélyes tüzeset kiderítésére a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást, de még eddig nincs semmi konkrét adata. Amnyi bizonyos, hogy nagyon sok ellensége volt Csordásnak, valószínűleg valamelyik ellensége bosszúból gyújtotta fel.

A kabinokban sok ruha, a konyhában és ivóban butorok égtek el, a konyha alatt százával voltak üvegek, amelyek a nagy hőségben összeolvadtak.

A kár nagy része biztosítás révén megtérül.

Megszállás helyett nemzetközi ellenőrzés alá akarják venni a Rajnavidéket

Franciaország ötmilliárd aranyárkat követel a tartomány kiürítéséért
Briand elutazott Párisba — Chamberlain a flottaegyezményről

Párisból jelentik: A csütörtök reggeli lapok már közelebbi részleteket tudnak arról a hatos konferenciáról, amelyet Genfben tartottak Müller német birodalmi kancellár bevonásával és amelyen

a Rajna-tartomány kiürítésének kérdését tárgyalták.

Pertinax az *Echo de Paris*-ban megírja, hogy a német kancellár nagy alaposággal fejtette ki azt a tételt, hogy Németország erején felül teljesítette a békeszerződésben vállalt kötelezettségeket, tehát joggal tart igényt a Rajna-tartomány kiürítésére.

Lord *Cushendun* azt válaszolta erre, hogy kár bolygatni a jogos igény kérdését, hiszen ebben soha sem fognak megegyezni, **jobb volna ezt mellőzni és mángyárt a dolog gyakorlati oldalát megvitatni.**

Olyan terveket kell keresni, mely az érdekelt feleket kielégíti,

tehát egy szervezetet, egy bizottságot, vagy hasonló intézményt teremteni, amely a szükséges előtanulmányokat elvégzi a Dawes-tervezetre nézve és esetleg **kitalál valamit módot, ahogyan a német háborus tartozásokat tőkésíteni lehetne,** de ennek kapcsán **nem szabad megfélekedezni a szövetségi tartozások rendezéséről,** ami nem is volna olyan nehéz, minthogy

Németország az Egyesült Államokban jelentékeny hitelt élvez.

Briand és *Hymans* helyeselte az angol fődelegátus eszméjét, *Scialoja* azonban fenntartással élt, mondván, hogy erre nézve nincsenek utasításai kormányától. Most általános figyelem közepette újból szót kért Müller kancellár és rámutatott, hogy

ez a terv Németországra nézve elfogadhatatlannak látszik, de nem mondja ki az utolsó szót, mert előbb fontolóra kell vennie a dolgot.

Megjegyezte még, hogy a német birodalmi kormány szempontjából nem látszik elfogadhatónak, ha csak látszólagos kapcsolat támadna is a Rajna-tartomány kiürítése és a reparációk között. A diskusszióknak ebben a részében a felszólalók újból megpendítették Paul-Boncourt régi eszméjét, amely abban állott, hogy

a felszabaduló Rajna-tartományban, amelyet meg kell fosztani katonai jellegétől, szövetségi ellenőrzést kellene életbeléptetni.

Az érdekelt nagyhatalmak olyan ellenőrzésre gondolnak, amely nem csupán a Rajna keleti zónájára, tehát a német területre terjedne ki, hanem a nyugati részre, a francia területre is és **az ellenőrző bizottság agyszólván mint döntőbíróként működne,** amelynek Franciaország és a német birodalom egyaránt alá volna vetve.

Az ellenőrzésben nemcsak Franciaország vevne részt, hanem a német birodalmi kormány is képviselést kapna benne.

A felszólalók egyike nagyon helyesen jegyezte meg, hogy ezt az ellenőrző bizottságot egy újabb szerződéssel kellene életbeléptetni, amely függeléke lehetne a locarnói egyezménynek, a szerződés kezeseiként pedig Anglia és Olaszország szerepelne.

Chamberlain nem mond le

A *Petit Parisien* a Bermudákról keltezett táviratot közöl, amely szerint Chamberlain tegnap odaérkezett és elindulása óta először nyilatkozatot adott a sajtó számára. Kijelentette Chamberlain, hogy

nem szándékozik visszavonulni a külügyminiszterium éléről.

Sajnálattal fejezte ki amiatt, hogy a francia-angol egyezmény körül annyi félreértés keletkezett és az egyezmény annyi támadásnak volt kitéve.

— Mindez nyilván annak tudható be — folytatta az angol külügyminiszter — hogy a parlamentben az egyezményről elmondott beszédem nem volt eléggé részletes. De akkor már beteg voltam.

Chamberlain az angol-francia flottaegyezményről is nyilatkozott és hangsúlyozta, hogy az egyezmény nem tartalmaz titkos záradékot és hogy az a szöveg, amelyet a külügyminisztérium az olasz, japán és amerikai kormányoknak megküldött, hű mása az angol-francia kormány között kötött megállapodásnak. Az egyezmény célja az volt, hogy előkészítse az általános tengeri leszerelést.

Tovább folytatták a nagyhatalmak tanácskozását

Genfi jelentés szerint a nagykövetek tanácsában képviselt hatalmak genfi delegátusai és a német delegátusok csütörtök délelőtt újabb tanácskozásra gyűltek össze, hogy folytassák a hétfőn megkezdett tárgyalásokat.

PANORÁMA

BESZI-MOZI

avagy

amig egy álhir eljut idáig

A két ifju a főucca sarkán cserélt eszmét. A sarkon az üveg alatt puhított filmreklámok rájárában Harry Liedtke ragyogtatta legbübajosabb mosolyát, jobbról pedig mindiárt mellette Greta Garbo, mint fekete szemű, de alapjában jólelkű démon komoran nézett maga elé.

Az ifjak merengve szemlélték az üveg alatti gyönyörűségeket és az egyik sebtiben megszámolta a zsebében szomorkodó aprópénzt:

— Kettő, kettősfél, négyéfélfél...

Itt megállt. Még egy leirhatatlanul vágyó pillantást vetett a Garbóra, aki szintén szomorúan nézte vissza a nézést, mert igen, a Garbo is sajnálja kérem, mélyen és egész romlott szívéből sajnálja, hogy hitvány anyagok alantas gáncsvetése miatt nem üdvözölheti a mai délutáni előadáson, a harmadik hely észbontó, sőt szemrontó közelségéből az Ifiut, az Ifiut, aki a jelen pillanatban mindössze négyéfélfél mondhatott a magának. Pedig a Garbo biztosan csak neki játszott volna.

— Négyéfélfél — konstatale le hangosan is a kérelhetetlen valóságot az Ifju és szeliden tette hozzá:

— Frász bele...

— Még másfél kell — toldotta meg a másik

— Másfél? Annyit talán tudok csórni az éjjeliszerényfiókból. Feltéve persze, ha egy kis szerencsém lesz.

A rövid, de velős párbeszéd után ismét elmerültek a képekbe:

— Garbo — sóhította a serdületlen, akit a barátja röviden Kesének nevezett — Garbo, Garboka... Ide süss, milyen gyönyörű, majd hogy meg nem szólal.

— Erről jut eszembe — így a másik, aki idősebbnek és vagyonosabbnak látszott — mit szólsz a beszúzóhoz?

Kese keserűen legyintett:

— Áber — jelentette ki mélán — az még nagyon tökéletlen.

— Te vagy a tökéletlen. Nem hallottál még a bécsi kísérletekről?

— Mit szólsz hozzá? — nem.

— Hát kérlek, a filmen úgy beszélnek a szájukkal, mint te vagy én. Ez a beszúzó. Így hívják.

A Kesének nevezett ifju fokozódó figyelemmel hallgatta a szakszerű referátát. Villámgyorsan elképzelte a Garbot, amint hangokat ad ki.

— Te, hát ez nagyszerű, micsoda hangja lehet ennek a nőnek, jóisten...

És a gyöngyökből kedveért rövid szünet után megint leinvokálta:

— Te jóisten...

— Garbo? Ő is mehet nyugalomba, nincs többé helye a lepedőn. Mit akar egy nő mindenáron filmezni, egy nő, akinek a legkétségbeesettebb kappanhangja van. Ezentul kérlek nem külkellem kell oda, hanem hang.

Kese szenvedélyesen védelmébe vette Garbot. Hogy az alávaló rágalom ezzel a kappanhanggal. Sőt. Direkt hárfahangja van, direkt hagedühangja van és egyébként is kikéri magának...

— Hiába — jelentette ki vésztióslóan a megletebb ifju, aki viszont a nemescsengésű, Hájas névre hallgatott — új gárda jön. Ezentul csak azok mennek a filmhez, akik jól tudnak bömbölni. Orgánum kell kérlek alászan, orgánum...

Kese elgondolkodott egy pillanatra, azután felragyogott:

— Nekem — rebegte szegyenkezve — van egy kis hangom.

Hájas szakértően nézett végig rajta:

— Te... hm... igen, esetleg.

Azután fölényesen tanácsolta le:

— Irjál az Ufának.

— De, talán...

Hájas még fölényesebben:

— Ne beszélj. Csitt. Szót sem. Mi vagy te, hogy itt beszélsz? Egy mozi? Jó intrikus orgánomod van és kész. Eventuell a vigjáték is feketed neked.

— Intrikus — undorodott Kese — azt nem.

És a nagyobb nyomaték kedvéért hozzátette:

— Piha...

— A Herman Pihát gondold? Esetleg. Majd meglátjuk...

Ugy beszélt, mint egy beszélő filmrendező.

Kese dagadó kebellet sietett tova, Hájas pedig, mint a neve is mutatja, fűgén csatlakozott egy kis szökhöz, aki éppen ebben a pillanatban bukkant fel a járda mellett tátongó mélységből:

— Kejtcsokolom Licike — fuvolázta olyan behízelt hangon, hogy az már direkt a filmre predesztinált.

Licike barátságosan nyultott kezét.

— Hallott már a beszúzóiról Licike? Nem? Hát akkor figyeljen... Szóval: az orgánum a fontos, a hang, Licike...

A sarkon Licike hang nélkül egyezett bele abba, hogy elsőrendű filmhangja van.

— Holnap irunk az Ufának, jó?

— Igazán?

— Mi az, hogy igazán? Most pedig térjünk be ide a moziba — ajánlotta Hájas — megbeszélni a részleteket.

— Mi megy? — huzódzott Licike.

— A Garbo.

— Nem zsánerem.

— Hallja — csodálkozott a lovag — azért csak bejöhet. Néma leszek, mint egy ilyen régimódi hatfelvonásos.

És megnyugtatólag tette hozzá:

— Különbön is az intimpáholyból ugyse lehet látni a — filmet.

(d.)

A vizsgálóbíró szabadlábra helyezte
Kladek Félixnet és társaitA napokban megkezdik a tanukihallgatásokat Pintér Mária titokzatos
halála ügyében

A szubotica törvényszék vizsgálóbírája csütörtökön délelőtt fejezte be Pintér Mária ügyében a gyanúsítottak kihallgatását, amelynek során ugy Kladek Félixné, mint többi társai körülbelül ugyanazt vallották, amit a rendőrségen. Valamennyien megmaradtak tagadásuk mellett és így a vizsgálat a százezer dinárra biztosított esélőleány rejtélyes halálának felderítésére egy lépést sem haladt előre. Most már csak a vegyvizsgálat tisztázhatja az ügyet és a vegyvizsgálat eredményétől függ a gyanúsítottak további sorsa.

A vizsgálóbíró a kihallgatások befejezése után meghozta végzését, amely szerint valamennyi gyanúsítottat szabadlábra helyezi, de elrendeli mind a négyük rendőri felügyelet alá helyezését. A vizsgálóbíró ezt a határozatát azzal indokolja, hogy mind a négy gyanúsítottnak bejelentett lakása és foglalkozása van, azonkívül hónapok elteltéig addig, míg a

vegyvizsgálat eredménye Beogradból Szubotica-ra érkezik. Szükségtelen tehát, hogy addig vizsgálati fogásban legyenek a gyanúsítottak, az eljárás azonban tovább folyik ellenük. Tekintettel arra, hogy az ügyészség özvegy Patai Andrásné és Sztojanovics Szpaszoje szabadlábrahelyezését már az ügyészi indítványban javasolta, kettőjükre vonatkozóan a vizsgálóbíró végzése jogerőre emelkedett. A másik két gyanúsított szabadlábrahelyezése tekintetében az ügyészség még nem döntött afelett, hogy a vádtanács hoz felebbez-e a vizsgálóbíró végzése ellen. Valószínű azonban, hogy már a csütörtöki nap folyamán mind a négy gyanúsított szabadlábra kerül.

A vizsgálóbíró a napokban megkezdte a tanukihallgatását is és mire a vegyvizsgáló intézet jelentése megérkezik, a vizsgálat minden valószínűség szerint teljesen befejeződik.

Nincs pénz a parasztdósságok rendezésére

A törvényelőkészítő bizottságot még mindig nem lehet összehívni

Beogradból jelentik: Még nem is olyan régen a parasztdósságok likvidálásának kérdése a legerősebben foglalkoztatta az egész közvéleményt. A parlamentben és a sajtóban nagy kampány folyt a tulságosan eladósodott és uszorisok kezei közé került földművesek megmentésére. Az egyes parlamenti pártok törvényjavaslatokat dolgoztak ki és nyújtottak be erről a parasztdósságok rendezéséről. Valamennyi javaslat a paraszváltókra moratóriumot tervez, a bankok érdekeinek a szemelött tartásával is és nagyarányú állami pénzügyi támogatást is tervez.

Egyes ellenzéki politikusok, különösen Petrovics Nasztáz és Tupanjanin Milos a nép között is nagyarányú akciót kezdtek, különösen Szerbiában egymást érték a »pártonkívüli« nagy népgyűlések, amelyeken a parasztság élénk részvétele mellett éleshangú és szélsőséges határozatokot hoztak, követelve a parasztság kiuzsorázásának azonnali megszüntetését.

A parlament végül is bizottságot választott ezeknek a törvényjavaslatoknak a letárgyalására és egy külön határozattal a bizottságot a javaslatok letárgyalására utasította. Azóta.

egy teljes hónapotelt már el, a bizottság azonban még hozzá sem kezdett az érdekeltes munkához.

Tekintettel ennek a kérdésnek óriási közgazdasági jelentőségére, kérdést intéztünk dr. Andrics Tivadar baranyai radikális képviselőhöz, akit a bizottság elnökekül megválasztott, hogy mi az akadálya a bizottság működésének. Dr. Andrics a következőket válaszolta:

— A parlament augusztus 13-án határozta el a parasztdósságok likvidálásának sürgetését. Az egyidejűleg megválasztott bizottság még aznap összeült és engem választott meg elnökül. Én, hogy eleget tegyek a parlament kívánságának, már másnap délutánra ülésre hívtam össze a bizottságot és az ülésre meghívtam az érdekelt minisztereket is. Azonban Korosec miniszterelnök és a szakminiszterek azonnal írásban értesítettek, hogy a minisztertanácson való elfoglaltságuk miatt az ülésen nem jelenhetnek meg. A bizottság erre elhatározta, hogy a munkát másnap kezdi meg a miniszterek jelenlétében. Másnap el is jött az ülésre a földművelési és a pénzügyminiszter. Az ülésen széles elvi vita kezdődött, amelyben csaknem minden tag részt vett.

— Maga a földművelési miniszter kifejtette, hogy a kérdésnek nemcsak pénzügyi oldala van, hanem az igen közelről érint magánjogi és különösen váltójogi kérdéseket is, emellett szociális szempontok is erősen számbajönnek, minthogy az esetleges moratóriummal a bankokon és takarékpénztárakon keresztül a betevők nagy tömege is erősen érdekelve van. Minthogy a bizottság előtt négy javaslat is fekszik, Predavecé (horv. p. p.), Tupanjaniné (földm.), Petrovics Nasztázé (dissz. rad.) és Timotijevics Kosztáé (dem.) és mindezek a javaslatok az állam erős pénzügyi támogatásán alapszanak, ezért mielőtt ő maga végleges állást foglalhatna, megbeszéléseket kell még folytat-

son a pénzügyminiszterrel és az igazságügyminiszterrel, valamint a belügyminiszterrel is. Ezért a földművelési miniszter a bizottságtól haladékot kért, hogy az egyes miniszterekkel tanácskozhasson és hogy beszerhesse a részletes adatokat a parasztság eladósodásáról is, valamint azokról a pénzforrásokról is, amelyeket a pénzügyminiszter rendelkezésre bocsájthat. Ez utóbbira annál is inkább szükség van, mert a Timotijevics által javasolt pénzforrások, mint pl. a beljei uradalom és az állami cukorgyárak eladása, bajosan lesz megvalósítható.

— Én erre, mint elnök, a bizottság döntését kérttem a miniszter által kért haladékról és a bizottság ezt egyhangulag meg is adta, azzal, hogy a legközelebbi ülést írásban hívjam össze.

— Most éppen azért jöttem Beogradba, hogy személyesen érintkezésbe lépjek az illetékes miniszterekkel, hogy azután az előrehaladott időre való tekintettel összehívjam a bizottságot. A legutóbbi két nap alatt beszéltem is a pénzügyi és földművelési miniszterekkel. Andrics Vlada földművelési miniszter azonban azt közölte velem, hogy még mindig nem kapta meg a többi miniszterektől a szükséges adatokat. Emiatt kénytelen voltam ismét elállni a bizottság összehívásától, nehogy hiába idefáraszam a bizottság tagjait, akik ilyen körülmények között amúgy sem tudnának érdemes munkát végezni.

Más oldalról szerzett értesüléseink szerint ezektől a technikai nehézségektől eltekintve sem lehet arra számítani, hogy ez a sokat vitatott kérdés, amellyel már különböző gazdasági ankétok is részletesen foglalkoztak, hamarosan megoldás elé kerüljön. Ugyanis a helyzet az, hogy Szubotica Nikola pénzügyminiszter tekintettel az állam gyenge pénzügyi erejére,

egyáltalában nem hajlandó sem ebben, sem a jövő költségvetési évben erre a célra semmiféle állami pénzt sem rendelkezésre bocsájtani.

Emellett az érdekelt gazdasági szervezetek is valószínűleg elárastják a parlamenti bizottságot különböző terjedelmes memorandumokkal, amelyekben élesen tiltakoznak a törvényjavaslatokban foglalt intézkedések ellen. Többek között a vajdasági bankok egyesülete is terjedelmes tiltakozó átirattal fordult a bizottsághoz.

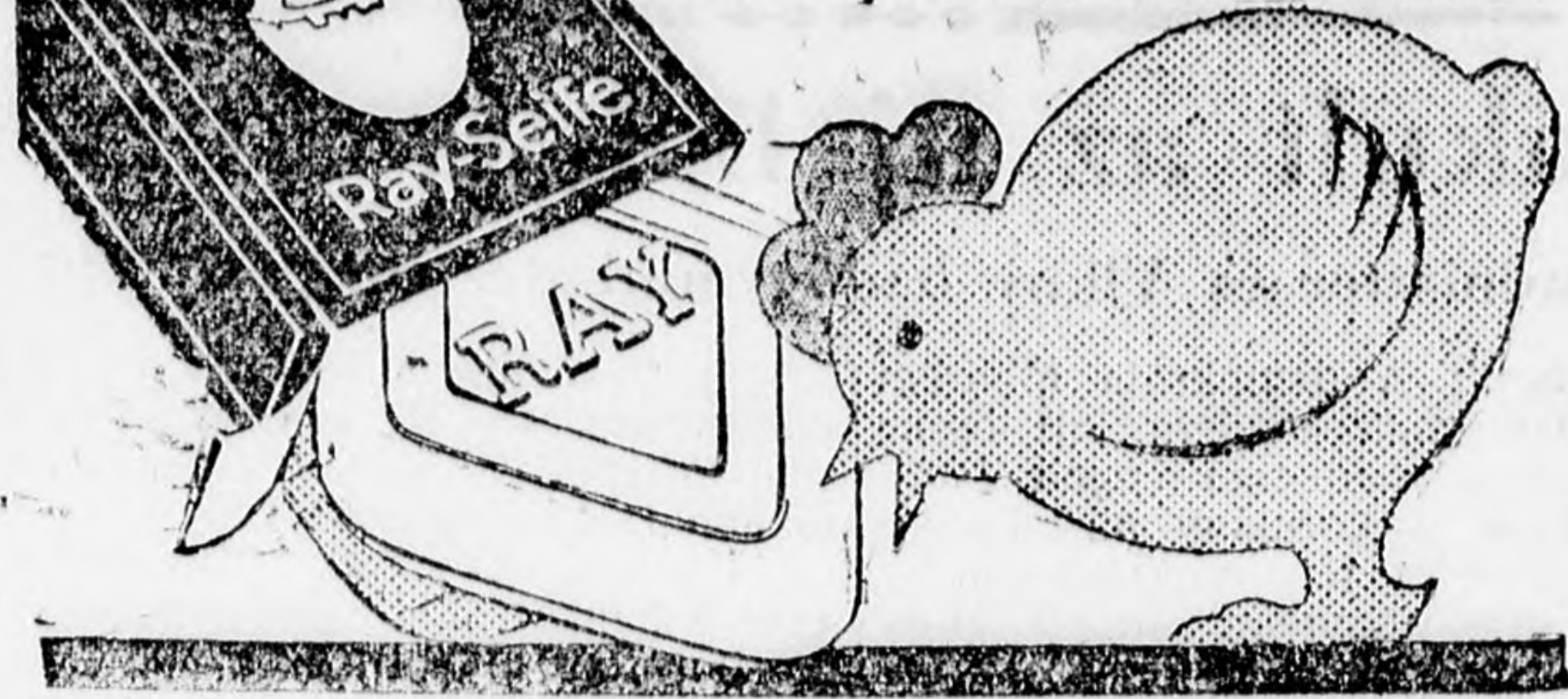
Szász Károly:

Képek és történetek

Szász Károlyt új könyve mint elbeszélőt mutatja be s ebben a minőségben is, mint egyéb műveiben tiszta nemzeti és erkölcsi szellem és művészi gondosság jellemzi. Füzve 50 dinár. — Kapható

a Minerva r. t. könyvosztályában

RAY-SZAPPAN

tyuktojásból készül
érzékeny bőrnek felülmulthatatlan

Elfogták a görög Fekete kéz vezetőit

Heves harc után fogták el a két görög képviselő elrablóját

Athénből jelentik: Görögországban hónapokon keresztül egy vakmerő rablóanda tartotta rémületben a lakosságot. A rablóanda *Fekete Kéz* név alatt működött és legutóbb azzal tette ismertté nevét a külföld előtt is, hogy elrabolta a volt görög pénzügyi államtitkárt, valamint egy képviselőt, akiket hétmillió drachma váltásdíj ellenében engedtek csak szabadon a rablók.

Ez a rablás készítette főképp a hatóságokat

arra, hogy erélyesen lépjenek fel a rablóbandával szemben, amelynek rejtekhelyét hosszas nyomozás után sikerült megtalálni. Két héten keresztül valóságos hajtóvadászatot rendeztek a banditák kézrekerítésére a jainai hegyek között és Makedonia valóságos hadszíntérré változott. A banditák heves harc után a tuleróval szemben megadták magukat, mire erős esendőrfedezzel valamennyiüket Athénba szállították.

Rodics érsek horvát barátokat telepített Pancsevóra, akik az egyházi hatalmat a magyarok és németek ellen használják fel

Vajdasági papokat és világi plébániákat kívánnak a pancsevői katolikusok

A pancsovai római katolikus egyházközség volt elnökétől, dr. Sesitinszky Adolftól, akinek neve és működése a Vajdaság egész magyar- és németajku lakossága között közzismert és akinek tekintélye alkalmas arra, hogy a bánáti katolikusok és az egyházi főhatóság között megrendült békét helyreállítsa, ma panasos levelet kaptunk. A levélből kitetszik, hogy a béke az egyház és a hívők között annál nehezebben állhat helyre, mert a két Pancsevóra helyezett franciskánus barát, lehet, hogy Rodics érsek intencióján tulmenően, olyan egyházi politikát folytat, amely csak elkeseredést szül a pancsevői magyarok és németek között.

Sesitinszky hosszabb cikket írt a bánáti apostoli adminisztratura egyházközségi alapszabályainak érvényességéről. Ezt a cikket egész terjedelmében közölni fogjuk, most azonban nem is arról van szó, hogy ráoktrojálják az egyházközségekre az alapszabályokat, amelyek csak arra adnak jogot a hívőknek, hogy fizessenek, de hogy az adót miként használják fel, abba semmi beleszólásuk nincs, nem is arról van szó, hogy azok ellen, akik az ilyen ráoktrojált alapszabályok ellen tiltakoztak, azt a vádat emelik, hogy anaecionál sak, hanem, mint Sesitinszky Adolf dr. leveléből kiténik, a pancsevői egyház feladataival és tradícióival ellentétben az ország távolabbi részéből odahelyezett papok olyan politikát folytatnak, amely elkeseríti és az egyháztól elidegeníti a legbékésebb híveket is.

Ezekután átadjuk a szót dr. Sesitinszky Adolfnak, akinek leveléből a következőket közöljük:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! A Bácsmegyesi Napló azon megítéltelő készsége, amellyel a pancsevői egyházközség és Rodics Ráfel begradai érsek között kitört konfliktus alkalmából f. évi február 29-iki számában a velem felvett intervjúnak helyt adott és ezzel a pancsevői katolikus társadalmat, de egyúttal az összes bánáti katolikus egyházközségeket az apostoli adminisztrátor hatalmaskodásaival szemben a sajtónyilvánosság oltalmában részesítette, arra a kérelemre hátorít, hogy a mellékelt cikket, amelyen a vonatkozó jogi kérdéseket a teteles jog világánál kívántam bemutatni, szintén közölni kegyeskedjék.

A kormányhoz intézett panaszaink mindezeideig nem nyertek elintéztést és a jogellenesen az egyházközségekre erőszakolt kinevezett stanácsa, miután az évtizedeken át gyűjtött és új világi plébániatemplom emelésére szánt készpénzvagyont legnagyobb részét elköltötte, most adóbehajtással és új adók kivetésével akar újabb pénzügyi teremtést, holott erre semmi joga. A lakosság passzív rezisztenciával védekezik és én ezt az alkalmat arra akarnám felhasználni, hogy az okozót jogsérelmekre s azok következményeire a közvélemény s az illetékes körök figyelmét is felhívjam.

Azokon felül, amik a cikkben vannak megírva, fáj nekünk magyar és német katolikusoknak sok más is, amit most nem akarunk felpanaszolni, hiszen illetékes helyen — úgy halljuk — ugyanis azzal csinálnak ellenünk hengulatot, hogy a védekező katolikus társadalom élen poltikailag megbízhatatlan vezetőik állnak. A magyar minoritáknak, mert nem voltak ide való honosok, el kellett innen menniök s ezek helyébe Rodics érsek két horvát Ferencrendű barátot hozott, az egyik a zárda főnöke lett, bár csak keveset és rosszul beszél németül, magyarul persze senmit, a másik nem tud se magyarul, se németül. A katolikus lakosság túnyomó része német, a számbavehető kisebbség magyar, horvát talán tíz sines és mindkét barát mégis horvát. Hogy valahogy egzisztálni tudjanak, egy magyar minoritát, aki azelőtt is itt működött, rávettek, hogy belépjen a zagrebi franciskánusok közé s most ez prédikál németül és magyarul, de ezt se tűrik maguk között. A múlt hetekben azt kívánták, hogy a Pribisevics-párt által a június 20-án áldozatul esett képviselők leikiúdvéért rendezett gyászmisén a templom énekkar, melyben egy horvát sines, horvátul énekelje a misét. Az énekkar tagjai ezt megtagadták, mert nem tudnak horvátul. Erre az egyik barát kifakadt »átfozotnak legyenek ezek a németek és magyarok, nem akarnak horvátul énekelni«. A nőegylet elnöknője sírva fakadt. A templomot, mely a minoritarend tulajdona, az egyháztanács kifestette az egyházközség pénzéből. A templom a minoriták tulajdona s ők tartoznak azt karban tartani. Kivették a főbejártnál a falba illesztett fekete márványemléktáblát, amelyet a Pancsevón állomásozott 3. vadászszázalaj tisztikara állított a háboruban elesett tisztársaik emlékének megörökítésére. Senki sem akadt fenn ezen a kegyeletes emléktáblán, a szerb tisztikar a legkevésbé amint az igazi hősiesség illik. A horvát barátok ellenben biszedték a táblát, a feliratot lecsiszolták és Rodics érseket csesztő feliratot akartak arra vésetni. Ezen felzúdult a lakosság s az új egyháztanács is megszokta ezt a minősítelen eljárást és elrendelte, hogy a régi feliratot állítsák vissza. Igen ám, de senki nem jegyezte fel ennek szövegét, úgyhogy csak egy általános, nevek említése nélküli felirattal helyettesíthették. Csak helyzetünk jellemzésére hoztam fel ezeket a kirívó eseteket. Ezekhez az érseket illetőleg csak annyit még, hogy a körünkben való elő megjelölését követő banketten Podics csak horvátul beszélt, úgyhogy a német és magyar katolikusok közül, pedig többen akartak felszólalni, egy sem szólalt föl, hogy üdvözölje.

A harangok felszentelése, amelyet az új egyháztanács rendezett és amely ünnepélytől a pásztorlevél

és az alapszabályok oktrojálása miatt a német és magyar társadalom túnyomó része távol maradt, katolikus ünnep volt katolikusok nélkül; az érsek ekkor sem méltatta híveit arra, hogy hozzájuk a banketten anyanyelvükön németül, vagy magyarul szóljon.

Érthetőbb lesz ezek után az az óhajításunk, hogy az itteni katolikus hívek régi vágyuk megvalósítását, világi plébániát, a Vajdaságból való világi papokat és ha lehet, mielőbb a világi papok sorából főpásztort és régi önálló jogi személyiséggel bíró egyházközségük visszalátását kívánják, amihez joguk van.

Nagyon kérem tehát — eddigi jóakarátát is hálásan köszönve — legyen szíves cikkemnek nb. lapjában helyet szorítani; jó ügy az, amelynek védelmére nyitná meg ezuttal is hasábjait.

Fogadja őszinte nagyrabecsülésem és eleve is hálám kifejezését az érdekelt kath. társadalom nevében, amellyel maradtam Pancsován, 1928. szeptember hó 12-én. Dr. Sesitinszky Adolf ügyvéd.

Négyszáznyolcvankét órát táncoltak egyfolytában

a newyorki táncmarathon győztesei

A hatóságok szüntették be kilenc pár eldöntetlen küzdelmét

Newyorkból jelentik: Amerikában most a maraton-őrület járja. Mindegy, hogy milyen maraton, csak maraton legyen. A Losangeles—newyorki maratoni futóverseny után az ország minden részében maraton-táncot kezdtek. Előbb Csikágóban, majd Pittsburgban, azután Newyorkban is. A Madison Square Gardenben 139 pár kezdett bele a maratontáncba.

A versenynek egyetlen szabálya van: minden órában 15 percet pihenhetnek a táncosok. Ezalatt kell aludniuk, emiök, ha ugyan tudnak aludni és enni. És még egy: *folton táncolni kel*. Lazsálni nem szabad. A lazsálótat dicskva ifikálják.

Mikor a newyorki verseny elkezdődött, a megdőlés nélkül táncolás világrekordja 262 óra volt. Ebben persze nincs benne a 15 perces óránkénti pihenő. Mikor a newyorki táncosok már közeledtek a rekordhoz, megjött a hír, hogy Csikágóban 303 órát táncoltak megdőlés nélkül. Ugyis mindegy lett volna. A newyorki táncosok győzni akartak. 5000 dollár volt az első díj.

A hatalmas fedett aréna közepén felállított porondon folyt a maraton-táncverseny. Körülötte bírák, egy-két újságíró. A porond körül kis sátrak, ágyakkal, ahová a versenyzők ledőlhettek a 15 perces szünetben. Külön konyha; hosszú hátféasztafal.

A nőzők nem veszik komolyan a dolgot. Nevetnek, hecelik a táncosokat. Külön kis versenyekre biztatják őket. Ki tud többször megfordulni? Ki tud jobban tangózni? Pénzt dobálnak be nekik a porondra. A férfi lefejelet érte kőbőzben, vigyoreg, kösszöni.

A 19-ik napon már csak kilenc pár táncolt. Birták. Igez, hogy táncnak alig lehetett nevezni azt, amit csináltak, de talpon voltak, egymást átölve tartva mozgattak a gépies zene fákó ütemeire. Fox-trott, tangó, onestopp. A táncosok között volt olyan is, aki nem is tudott táncolni. Egy férfi futóbajnok a maratontáncot tanult meg táncolni. De bírta. Ő és partnere voltak a favoritok.

Különböző szakértő orvosok kijelentéseket tettek, hogy a nagy fáradtság könnyen elmebajt idézhet elő. A maraton résztvevői nem törődtek ezzel. Nem félték az elmebajtól.

Érdekes, hogy a férfiak sokkal kevésbé bírták, mint a nők. Legtöbb esetben a férfi miatt dőltek ki a párok. Ha egy-egy férfi összeesett tánc közben és táncosnője még jó bírta volna, a lány félreérthetetlen undorral legübböszöl beleszólta az előtte fekvő fia testébe. Mialta vesztette el annak esélyét, hogy megnyerje az első díjat.

Napról-napra többen és többen maradtak le. Kიდőltek. Kilenc pár azonban a végletekig bírta. Végül is a hatóságok avatkoztak a dologba. A maraton-táncverseny huszonegyedik napján a bíróság engedélyt adott a newyorki egészségügyi hatóságoknak, hogy a versenyt beállíthassák. Kilenc pár maradt a porondon. Felosztották közöttük a kitűzött díjakat. Egyre-egyre 477 dollár esett.

Isten tudja, meddig tartott volna ez az őrület, ha véget nem vetnek neki. A porondon maradt táncosok egész hisseknek látszottak a husznapos isteniület után is. Hegyan csináltak, senkisémet tudja. De azt sem, hogy kinek használtak azzal, hogy husz napon át szakadatlanul táncoltak. Maguknak semmi esetre sem. Hiszen alig egy dollárt kaptak a rettenetes verseny minden órájért. Akik pedig kidőltek, a 19-ik napig, semmit sem. Néhány dollárt a nézőktől. De a maratontánc rendezője mindenesetre jól járt, tisztán negyven ezer dollárt keresett.

Dombornyomáshoz stancok, monogramok, névje-pek, pec-átavomók és bélszögök (b. véséses kltó ószak mber vésés) mellet (mindenemű tém öl) egyényösök érek m lelt

DEUTSCH JÓZSEF

óris é; ékszerészné! — Save Tekell e ul. 4.

Világi megrendelések megvárhatók

A babos kendő

A nagymama, anya és unoka a vádlottak padján — A felmentett vádlott megrázta a panaszos orrát

1925 augusztus harmadikán Pacséron elloptak Fekete Ferencné lakásából 2800 dinár készpénzt. Miután a lopás idején Feketéné két cigányasszonyt látott háza kapujából kiszaladni és rögtön utána megállapította a pénz eltűnését, a két cigányasszonyt jelentette fel a lopás miatt. Akkoriban a cigányasszonyokat nem lehetett kinyomozni, miért is a hatóság körözölevélet adott ki ellenük. A körözölevélben Kolompár Erzsí negyvenhat éves és Kolompár Aranka tizenhat éves cigányasszonyok voltak tettesként megnevezve. Ezt a két cigányasszonyt a kiadott körözölevél alapján ez év augusztus havában megtalálták, letartóztatták, beszéltették a szubotikai ügyészség fogházába, ahol vizsgálati fogságban voltak.

Ebben az ügyben tartotta meg csütörtökön a szubotikai törvényszéken a főtárgyalást Pavlovics István elnök büntető tanácsa.

A két meztelbős cigányasszonyt két szuronyos börtönőr kísérte be a terembe. A kisebbiknek a karján piros ruhába öltözött pár hónapos kis gyerek volt, akit az anyja folyton ringatott.

A személyi adatok bemondásánál Kolompár Erzsí elmondotta, hogy negyvenhat éves, hét gyereke van. A legfiatalabb három éves, a legidősebb pedig — mondotta a vádlott — tizennyolc és itt áll mellettem.

Az elnök: Ez a maga lánya?

A vádlott: Igen, ez az Aranka, aki a karján van az az én unokám.

A kis unoka meg is szólalt és egyet-kettőt sivalkodott, de az anyja ringatására gyorsan elhallgatott.

Amikor az elnök ismertette a vádat, amely szerint azzal vannak vádolva, hogy Fekete Ferencné lakásából Pacséron elloptak 2800 dinárt, az elsőrendű vádlot sürü »keztesókolom« között azt mondotta, hogy nem tud az egészről semmit. Akkor, amikor a lopás történt, ő halálos betegen feküdt Moravicán otthon a lakásán.

— Sohasem voltam én ilyen dologban — mondotta a vádlott méltatlankodva.

A másodrendű vádlott Kolompár Aranka szintén tagadta a vádat. Azt állította, hogy beteg anyját ápolta a kérdéses időben. A gyanu azon az alapon terelődött feléjük, hogy feketebabos fehér kendő volt a fejükön és az a pacséri asszony úgy mondotta, hogy az a két cigányasszony, akiket kiszaladni látott a házból, feketebabos fehér kendőt viseltek. A vádlottak kihallgatása ezzel véget is ért és a két cigányasszony az apró cigánygyerekekkel együtt leült a vádlottak padjára. A bíróság ezután Fekete Ferencné sértett tanúkat hallgatta ki.

Az elnök: Ki lopott magától pénzt?

A tanu: Cigányok.

Az elnök: Láttá?

A tanu: Igen, saját szememmel. Reggel kilenc órakor házamuál nyitva volt a kapu és én átmentem az átellenes szomszédhoz, akihez egy kocsi szalmát hoztak. Amikor visszamentem, láttam, hogy a nyitott kapun két cigányasszony szaladt ki. Azonnal bementem és a pénzem után néztem. Huszonnyolc darab százdináros volt a szekrényben és az egész összeg eltűnt.

Az elnök: Mikor olvasta meg maga utoljára a pénzt?

A tanu: Vasárnap este, akkor még meg volt — másnap már hült helye volt az egésznek.

Az elnök: Honnan tudja maga, hogy ez a két vádlott, lopta el a pénzt?

A tanu (A vádlottak felé fordulva): Ők voltak, ők voltak.

A két cigányasszony ekkor felugrott a vádlottak padjáról és hangos kiáltozással mondták:

— Nem mink voltunk, nem igaz, minket nem láttok.

A tanu: Ők lehettek.

Az elnök: Igen, mert ők is cigányok. Mondja, kint volt maga mindig az utcán attól az időtől kezdve, hogy elment otthonról és visszament és szemmel tarthatta maga a házat.

A tanu: A kerthen is voltam a szomszédnál, amikor a szalmát lerakták.

Az elnök: Akkor más is megfordulhatott a házán anélkül, hogy látta volna.

Közben a kisebbik cigányasszony a gyerekekkel folyton azt kiabálta:

— Nem is voltam Pacséron soha.

A bíróság még három tanut hallgatott ki, akik csak annyit tudtak mondani, hogy a házból két cigányasszony szaladt ki és a völgy felé futottak.

A bizonyítás ezzel véget is ért a bíróság a két vádlottat, miután ellenük bizonyíték nem merült fel, a vád alól felmentette.

Amikor a két börtönőr a két cigányasszonyt a teremből kivette, a felmentett cigányasszonyok éppen Fekete Ferencné mellett haladtak el, aki közel állt az ajtóhoz. Egyszerre nagy mozgás támadt a teremben a közönség között, majd a teremőr, aki szintén közel állt az ajtóhoz, jelentette, hogy a másodrendű vádlott a teremből való távozása közben meglátta Feketéné orrát és megrázta.

Az elnök erre azonnal parancsot adott, hogy a két cigányasszonyt hozzák vissza a terembe. Egy perc múlva ismét bevonult a két cigányasszony szepegeve és megijedve. Az elnök kérdőre vonta a másodrendű vádlottat, hogy mit tett. Kolompár Aranka nagy sírás között mondotta, hogy nem akarta ő bántani az asszonyt, csak mikor az előtte elment, ujjával az orrához

érve, azt mondotta:

— Na látja, még se mink voltunk.

Az elnök keményen megdörgölte az asszonyt és megparancsolta neki, hogy kérjen bocsánatot Feketénétől, amit a vádlott meg is tett. Ezután újból kivették a két cigányasszonyt a teremből. Most már orrázás nélkül távoztak.

Megalakult az új bolgár kormány

Burov külügyminiszter és Vlkov hadügyminiszter megtartották tárcájukat

Szófiából jelentik: A demokrata többségi párt szerdán délután tanácskozássra jött össze és elhatározta, hogy szabadkezet enged Ljapcsev miniszterelnöknek a kormány megalakításában, így aztán sikerült estére megalakítani az új kabinetet, amely csak annyiban változik, hogy Rasko Magyarov demokratapárti képviselő ve-

szi át a vasuti miniszterséget, Burov marad külügyminiszter és a hadügyminiszterium élén sem történik változás, tehát Vlkov tábornok lesz tovább is hadügyminiszter.

Ezzel a névsorral Ljapcsev miniszterelnök este kihallgatásra jelentkezett. A király megerősítette az új kormányt.

Tolsztoj Leó gróf unokája — vrsaci ügynök Két Tolsztoj-unoka él Jugoszláviában

Beogradból jelentik: A szláv írók Beogradban tartandó nemzetközi kongresszusára — mint ismeretes — az orosz irodalom legnagyobb élő alakjai is a fővárosba fognak érkezni. Így Beogradba jön Kuprin, Mereskovszkij és már meg is érkezett Tolsztoj Lav Lvovics Tolsztoj Leó grófnak, a nagy orosz írónak és bölcsnek unokája, aki szintén irodalommal foglalkozik és néhány nagyon jelentős kötettel tette már eddig is ismertté a nevét a irodalmi világban.

Tolsztoj unokájának Beogradba érkezésével kapcsolatban egyébként érdekes és eddig ismeretlen adatok kerültek nyilvánosságra a Jasnaja-poljanai bölcs kiterjedt családjáról. Így többek között most derült csak ki, hogy Tolsztoj két unokája Beogradban született és az egyik Tolsztoj-dédunoka, Ilies Ilja Tolsztoj családjával együtt ma is Vrsacon él, ahol kereskedelmi ügynöksége van, míg a másik: Vladimir Ilies Tolsztoj, a beogradi egyetem gazdasági fakultását végezte és jelenleg a tetovói dohányraktárban van alkalmazva, mint tisztviselő.

A szapora Tolsztoj-família

Tolsztoj Leó grófnak, mint ismeretes, nem kevesebb, mint huszonkét gyermeke született, akik a világ minden táján születtek el. Unokáinak és dédunokáinak száma legalább ötven és így a nagy orosz író valóban népes családot alapított. A legidősebb fia Szergija, ma hatvanöt éves és Moszkvában él. Tolsztoj Szergije rendkívül szűkös anyagi körülményekkel küzd, zere-tanítással keresi meg sovány kenyerét, noha szakértők véleménye szerint rendkívül tehetséges muzsikus, aki már jó néhány értékes operamuzsikát és zene-darabot is szerzett. A legidősebb Tolsztoj-fü különös természetű, magabizárkított ember, moszkvai színházából csak nagyritkán mozdul ki, tanítványai járnak fel hozzá, akik szeretettel veszik körül a különös természetű, de rendkívül jólelkű öregurat. Ugyancsak Moszkvában él Tolsztoj Szergije fia is, aki az egyik még ott működő szerzetesrend legbuzgóbb tagja. Valóban különös játéka a sorsnak, hogy az egyház és a papság legnagyobb ellenségének édes unokája egy szerzetesrend kebelében szolgálja az Isten eszméit. Tolsztoj másodszülött fia, Lvovics Ilja már kalandosabb életpályát futott be. 1917-ben az Egyeült-Államokba vándorolt ki, ahol családjával együtt végül kiborolta az összes nagyobb városokat, míg végül Hollywoodban a filmálmok városában telepedett le. Tolsztoj másodszülött fia a Paramountnál kapott alkalmazást, a filmgyárnál, mint az orosz-tárgyu filmek szakértője működik, sőt a »Feltámadás« című Tolsztoj-regényben, amelyet a Paramount filmesített meg, Rod la Roque-al és Dolores dot Rivalal a főszerepekben, maga is fellépett. A nagyapja regényéből készült filmben olyan sikerrel játszotta el az egyik szerepet, hogy a Paramount elhatározta, hogy még sok orosz filmben juttat epizód szerepeket a meglévő koru Tolsztoj fiunak.

A Jasnaja-poljanai bölcs harmadik fia ajjának nevével viseli: Lav Lvovicsnak hívják. Ő egy stockholmi egyetemi tanár leányát vette nőül és ma is a svéd fővárosban él. Tudományos irodalommal foglalkozik és néhány jelentős regénnyel is ismertté tette a nevét. A negyedik fia, az orosz cári belügyminiszterium tisztviselője volt, 1916-ban halt meg. Az ötödik Tolsztoj-fiút Mihajlónak hívják és most negyvenöt éves. Tolsztoj Mihajló előnyösen házasodott és kedvező anyagi körülmények között él Párisban. Az ötödik Tolsztoj-fü nagy életművész, híresek az általa adott házi mulatságok és különösen nevezetes arról, hogy nagy szerelme a zenének, de különösen a cigányzenének. Tolsztojinak két leánya is van: Tatjana és Alekszandra. Tatjana az idősebbik, a ki Szuhotin Mihajlóhoz ment férjhez, aki néhány évvel ezelőtt meghalt és Tatjana azóta özvegyi sorban él Párisban. A fiatalabb leány, Alekszandra rem ment férjhez. Ő volt az, aki anyjával, Andrejevna Szóllával együtt a leg-

szorgosabb és leg'elkesebb munkásságot fejtette ki atyja kéziratának és hátrahagyott műveinek összegyűjtése és kiadása körül. Amikor Oroszországban a szovjetek jutottak uralomra, Tolsztoj Alekszandrát letartóztatták, de később szabadon bocsátották, sőt őt nevezték ki a Jasnaja-poljanai Tolsztoj-birtok igazgatójává is.

Tolsztoj-ivadékok Jugoszláviában

A Jugoszláviába elszármazott Tolsztoj-ivadékok a másodszülött Tolsztoj fiunak, Lvovics Iljának a gyermekei. Lvovics Iljának négy fia és két leánya született, akik közül a legidősebb fia, Mihajlo 1919-ben tifuszban elpusztult. Andrej, a második fia, mint szerb dobrovoljac küzdött a világháborúban és lovasági kapitányi rangot ért már el, amikor az osztrák-magyar hadsereg fogságába esett. Egészen 1918-ig, a békekötésig volt fogságban, azután visszament Oroszországba és belépett Kerenszkij fehér gárdájába. A harmadik fia, Ilja, a tengerészethez került, először Vladivosztokban szolgált, majd elkerült az északi Jeges-tengerhez. A bolsevizmus kitérősekor Tolsztoj Ilja hősiessé harcolt a vörös gárdisták ellen, résztvett a kazáni ütközetben, majd Olaszországba ment és innen került Jugoszláviába, ahol ma is él. Ilja először Noviszadon telepedett meg, majd Beogradban, Szarajevóban és Pansevón élt rövidebb-hosszabb ideig, végül pedig Vrsacra költözött, ahol jóforgalmu ügynöki irodája van. Lvovics legfiatalabb fia, Vladimir, ugyancsak Jugoszláviában él, Beogradban végezte a mezőgazdasági főiskolát és kis fia, a nagy Tolsztoj dédunokája, már igazi kis jugoszláv, aki a szerben kívül nem is beszél más nyelvet.

Ezek szerint két Tolsztoj-unoka: Iljics Ilja és Vladimir élnek Jugoszláviában, az egyik Vrsacon, a másik pedig Tetovon. A szláv írók kongresszusa alkalmából Tolsztoj Ilies Ilja vrsaci ügynök hosszabb nyilatkozatot adott az újságíróknak, akik az iránt intéztek kérdést hozzá, hogy milyen emlékei maradtak nagyapjáról, Tolsztoj Leó grófról.

Az unoka — a nagyapáról

— Nagyon jól emlékszem nagyatyámra — kezdte nyilatkozatát Ilies Ilja. Tizenhárom éves voltam, amikor nagyapa halála előtt néhány hónappal meglátogattuk őt Jasnaja-Poljanában. Szegény nagyapa akkor már nagyon beteg volt, hallgatagon viselkedett és napok hosszat nem mozdult ki szobájából. Sokszor megtörtént, hogy édesapám figyelmeztetett bennünket játék közben, hogy csendben legyünk, mert nagyapát zavarja a lére. Ő ilyenkor mindig megjegyezte, hogy csak játsszunk zavartalanul, őt ez nem bántja. Velünk szemben mindig barátságos volt, gyakran odahívott magához, megsimogatta a fejünket és néha el is beszélgetett velünk, de már gyermekésszel is kialakult bennünk az a meggyőződés, hogy nagyapát valami bántia, szórakozott volt, gyakran elgondolkodott és órák hosszat tudott maga elé nézni a semmibe.

— Nagyapa kastélyában gyönyörű termek, könyvtárszobák, biliárdhelyiségek és vendégálmok sorakoztak egymás mellett, a falakon értékes régi képek szüzek függtek, a bolsevizmók azonban mindent feltörttek az ősi kastélyban. A képeket elcipelték, a bútorokat elszállították vagy összetörték és ma bizony allg ismernék rá nagyapa Tuszkulánumára, amelyre pedig életem utolsó percéig tisztán tudok majd visszaemlékezni, olyan mély benyomást tett rám ott minden.

— Nagynéném, Tolsztoj Alexandra — fejezte be nyilatkozatát Tolsztoj unokája, a vrsaci ügynök — már évek óta fáradzik azon, hogy visszavarázsolja a jasnaja-poljanai kastély régi arculatát. Ő a szovjet által alapított Tolsztoj-muzeum igazgatója és ő dolgozik most azon, hogy a világ minden tája felé szétharcolt műkincsek és ereklyék visszakerüljenek a Jasnaja-poljanai kastélyba.

AZ ELEVEN B. T. K.

Látogatás a szombori ügyészség fogházában, ahol megelevened-
nek a büntetőtörvénykönyv paragrafusai

Nemcsak Szombornak, hanem az egész bácskai tartománynak egyik legszebb épülete a tartományi székház. Az impozáns homlokzat előtt hatalmas fenyők sorakoznak glédában és önkéntelenül is a Versailles park egyik szép részletét juttatják a szemlélő eszébe. A tartományi székház második udvarába vezető kiskapunál szuronyos börtönör igazoltat. A szépen parkirozott udvar közepén hófehérre meszelt emeletes épület: a szombori ügyészség fogháza. A belépőt elsősorban a szinte pedáns tisztaság ragadja meg. Simára tisztított kövezet, hófehér lépcsők, rendes, csendes irodahelyiségek.

Csovics Mladent, a szombori királyi ügyészség vezetőjét keressük fel egyszerű izléssel berendezett hivatali szobájában. A főügyész szívesen fogad, de amikor előadom kérésemet, hogy szeretném megtekinteni az ügyészségi fogházat, egyszerre zárkózott lesz, paragrafusokra hivatkozik, amelyek megtöltik idegeneknek a belépést. Végre mégis hajlandónak mutatkozik bevezetni a rabok birodalmába és miután ugyanis épen soronkívül vizit lesz, a főügyéssel együtt indulunk el az épület belseje felé. Csovics főügyész rövid utasítást ad Baeslics Alekszandar fogházfelügyelőnek, aki két perc múlva jelenti, hogy minden készen áll a látogatásra.

Kis vasracsos ajtón keresztül jutunk be a fogház udvarába. A 120 fogoly befogadására épült börtönnek ezidőszereint 76 lakója van, 69 férfi és 7 nő. Az udvar bejáratánál levő egyik épületben van elhelyezve a fogház litografiai intézete, ahol négy rab készíti a törvényszék, az ügyészség és a járásbírószék nyomtatványait.

A pihenőcsárdabeli gyilkosok

A fogházfelügyelő intésére a fogházörök kinyitják a vaspántos hatalmas tölgyfaajtót, amely mögött egy másik kisebb ajtó nyílik meg. A tiszta cellákban egy ágy és asztal szerénykedik, az asztal mellett feszes vigyáz-állásban Brankov Zsarkó, a pihenőcsárdabeli gyilkosság halálraítelt tettese. Brankov a tárgyalás óta erősen meghízott, szürke nyári ruhája feszesen simul természetére. A gyilkos egészen jólöltözött ember benyomását teszi, csak az arcán látható a több napos szakáll nyoma, fekete bajusza pedig ápolatlanul lóg szája szélére. Brankov, amikor meglát bennünket, láthatóan meglepődik. Kutat az emlékezetében, hogy hol is találkozhattunk. Az arcán megjelenő cinikus mosoly jelzi, hogy végre rájött: visszaemlékszik a főtárgyalásra. Brankov kívülről hozatja a kosztját, de bort csak karácsonykor, húsvétkor és állami ünnepeken ihat. Most amiatt panaszkodik a főügyésznek, hogy *Urnapján nem kapta meg a boradagját*, majd azt kéri a főügyéstől, hogy naponta borotválkozhassék. Csovics főügyész röviden válaszol a halálraítelt rabnak, Brankov szeretne még többet is mondani, de már becsapódik mögöttünk a hatalmas tölgyfaajtó.

A következő zárkában Szlukics Zsarkó, a másik halálraítelt rablőgyilkos van. Feszes katonás tartással áll meg előttünk, mikor belépünk és hangosan köszön:

— Dobar dan.

A hatalmas termetű, kékszemű ember meztőláb, parasztruhában áll meg előttünk, arca feltűnően sápadt. Csovics ügyész kérdésére kijelenti, hogy *mindenfelé meg van elégedve és semmi kívánsága sincs*.

Asszonyok

Egy másik cellában öt nő tölti a büntetését, köztük a feltűnően szép kulai asszony: Friesz Erzsébet, aki férjét és anyját arra bujtotta fel, hogy gyilkolják meg az édesapját. Friesz Erzsébet apagyilkosság árán akart hozzájutni az örökséghez, de rajtavesztett. Nyolc évet fog ülni érte. A széparcu fiatal asszony erősen elhízott, annak ellenére, hogy *állandóan a legnehezebb munkákra vállalkozik*. Ebben a cellában kuporog egy boszorkányarcú vén cigányasszony is: *egy baranyai rablőgyilkos banda rossz szelleme*. A főügyész lábai elé veti magát és rikácsoló hangon könyörög, hogy engedjék szabadon:

— *Áriatlan vagyok — hajtogatja — ha ki nem engednek innen, felakasztom magam.*

A szomszédos cella lakója Csepregi-Szél-Reisz, a háromnevű betörőkirály, a szombori államügyészség büntelkamrájának tolvaja és társa. Blahó István szombori asztalos. Mindkettőjüket azzal gyanúsítják, hogy közösen tették el láb alól *Heunisch* filipovói gazdát, akinek holttestét néhány héttel ezelőtt vetette partra a szombori csatorna.

Belépésünkkor panaszkodni kezdenek és kéri, hogy azonnal vezessék őket a vizsgálóbíró elé.

A brutális rendőr és a bestiális igazgató

Az emeleten a tiszta csendes folyosók mentén sorakoznak a cellaajtók. Egy nagy teremben több fogoly, itt van a hírhedt Cigics-Paracetics, Vecin Szima, a brutális kulai rendőrmester, a bestiális vrbászi iskolai igazgató, a sikkasztó baranyai jegyző, a vérengző

szubotica detektív: megannyi szomorú típus, az elfajult emberi ösztönök megtestesülései. Gyilkosság, emberölés, lopás, rablás, sikkasztás, gyújtogatás és a büntetőtörvénykönyv többi fejezetei elevenednek fel a cellában és szinte fellélegzünk, amikor már kívül vagyunk a nehéz vaspántos ajtón.

Belátogatunk a fogház konyhájába is, ahol négy rab vagdalja vidám nótaszóval a húst a mai gulyáslevesbe. Krumplit hámoznak, rántást kevernek, kenyeret adagolnak. Folyik a munka. Szinte megelégedett-

nek látszanak itt ezek az emberek. Baeslics fogházfelügyelő például elmondja, hogy az utóbbi időben alig kell fegyelmi büntetést alkalmazni. A rabok jól viselik magukat és nem vétnek a sárga ház szigorú szabályai ellen.

A konyhából a pincébe megyünk, ahol a régi cellák nyomait szemléljük néma borzongással. A fogházór látkyával világít be a koromsötét, nyirkos oduka. Itt szüvegetek a régi megye szerencsétlen bebörtönzöttjei. A cellafalakon itt-ott elmosódott nevek, ki tudja, ki karcollhatta be, melyik szerencsétlen elfeledette a külvilágnak?

Szabadabban lélegzünk, amikor ismét fenn vagyunk a napsütéses udvaron. Szívélyes bucsut veszünk a főügyéstől, aki siet vissza az irodájába, tanulmányozni, hogy a törvények és rendeletek keretein belül miként könnyíthetne a rabok helyzetén.

Dr. Szántó Miklós

Radicsné levele a Népszövetséghez

Az özvegy népszövetségi ellenőrzést kér a parlamenti
merénylet ügyében

Zagrebból jelentik: Radics István özvegye csütörtökön a következő levelet intézte a Népszövetséghez:

— Mint Radics István képviselőnek és a horvát parasztpárt elnökének özvegye, ehhez a legmagasabb világfórumhoz fordulok, mert azt hiszem, hogy boldogult férjem intenciói szerint járok el. Biztos vagyok abban, hogy ha férjem túlélt volna a borzasztó és hallatlan merényletet, horvát népének védelmét keresve, ez elé a magas fórum elé járult volna. Radics nagyon jól ismerte azt a nagy különbséget, amely a kulturált és civilizált horvát népet Szerbiától elválasztja. Hosszu időken keresztül tanulmányozta a történelmi és társadalmi különbségeket, a szerb közigazgatási rendszert és észrevette azt a mély szakadékot, amely Horvátországot elválasztja Szerbiától. Ezért már 1918-ban, Horvátországnak és a többi tartományoknak Szerbiához való csatolása előtt népszavazást követelt és a szerbek, horvátok és szlovének állami közösségét föderatív alapon kívánta berendezni. Radics István ismerte azt a módszert is, amellyel Szerbiában választanak és többséget teremtenek s azért azt javasolta, hogy a szerbek, horvátok és szlovének állami közösségét csak megegyezéssel lehet megteremteni, de semmiesetre sem szavazással. Ennek ellenére az egész állami területre, különösen Horvátországra ráerőszakolták a centralisztikus berendezke-

dést, összes következményeivel. Ugyanakkor Radicsnak Beogradból azt üzenték és külföldi barátai azt tanácsolták, hogy a horvátok, akik addig nem működtek együtt a beogradi parlamenttel, működjenek együtt az állam ilyen berendezése ellenére, hogy a horvátok a parlamentben való együttműködés révén érthessék el céljukat. Ennek a végzetes parlamenti együttműködésnek az volt a következménye, hogy a beogradi kormány mai elnöke kijelentette, hogy Radics István Beogradban lehetetlen és hogy nem kapna kormányt Beogradban akkor sem, ha a választásokon a 315 mandátumból 300-at ő kapna. E nyilatkozat után tíz hónappal pedig a beogradi parlamentben, hol a horvát nép egyenjogúságáért küzdött, agyonlőtték.

— Ezzel néhány szóban ismertetem felejtethetetlen férjem munkáját, aki meggyőződéses pacifista volt. Épen ezért fordulok ehhez a világfórumhoz és kérem, hogy ebben az ügyben folyó vizsgálatot ellenőrizze. A Népszövetség intervenciójának az kell, hogy legyen a célja, hogy kiderüljön, kik voltak a bűnösök s a gaztett értelmi szerzői. A Népszövetség, amely feladatának tekinti a népek és országok közötti vérengzések megakadályozását, kell, hogy felfigyeljen az ilyen parlamenti vérengzésekre. A Népszövetség tehát programjával összhangban jár el, ha ellenőrzés alá helyezi a vizsgálatot.

Özvegy Radics Mária.

Harminc millió dinárt érnek
a szuboticai kaszárnyák és iskolákÉvi kétmillió dinár házbért kér értük a város — Szeptember 21-ikén
lesz Szuboticán a város közgyűlése

A szubotica városi tanács csütörtökön délelőtt ülést tartott, amelyen rendkívül fontos ügyekben tanácskoztak. A tanácskozás folyamán szóba került a szeptemberi városi közgyűlés összehívása is. Értesülésünk szerint a polgármester a legközelebbi napokban

szeptember 24-ikére, hétfőre fogja összehívni a városi képviselőtestület ülést.

A csütörtöki tanácsülés egyik legfontosabb tárgya volt a szuboticai katonai laktanyák és a községi iskolák bérletének ügye. Ebben a kérdésben dr. Hoffmann Kálmán helyettes polgármester, a gazdasági és pénzügyi osztály vezetője tett terjedelmes előterjesztést. A városi tanács elhatározta, hogy a legközelebbi időben megteszi a szükséges lépéseket a hadügyminisztériummal és a bácskai tartománynál, hogy a város a tulajdonában lévő épületek használatáért bért kapjon.

A középiskolák után a házbért a tartomány fizeti, mert a kormány a tartományok hatáskörébe utalta a középiskolák fenntartását.

A városi tanács a határozat értelmében a következő városi épületek után fog kérni rendes évi bért: A volt honvéd huszárlaktanya, a katonai autóosztály épülete, a 34. gyalogezred kaszárnyája, a katonai ruhaktár, a gyalogsági barakok, a katonai zenekar épülete, a 3. huszárezred épülete, az állami ingyenes dispanzer épülete, a főgimnázium, a kereskedelmi akadémia és a tanítóképző épülete.

A városi tanács megállapítása szerint az egyes épületek értéke, tatarozási költsége és az évi bérkövetelés a következő:

1. A volt honvéd huszárlaktanya értéke 440.000 dinár, tatarozási költségek 15.000 dinár, évi bér: 41.400 dinár. 2. A katonai autóosztály épületének értéke 680.000 dinár, évi költségek 10.000, évi bér: 50.800 dinár. 3. A 34. ezred gyalogsági laktanya. Ér-

ték: 5.994.000 dinár. Tatarozási költség: 40.000, évi bér: 399.640. 4. A katonai ruhaktár. Érték: 590.000. Tatarozási költség: 20.000, évi bér: 55.400. 5. A gyalogsági barakok. Érték: 1.120.000. Tatarozási költség: 30.000, évi bér: 97.200. 6. A katonai zenekar épülete. Érték: 267.000, tatarozás 20.000, évi bér: 36.020 dinár. 7. A 3. gyalogezred laktanyája. Érték 10.372.000 dinár, tatarozásra 70.000, évi bér: 692.320 dinár.

A városi tanács a laktanyákért a hadügyminisztériumtól összesen 1.372.780 dinár évi bért követel.

A középiskolai épületekért: A főgimnáziumért, amelynek értéke 4720.000 dinár, tatarozási költségei 50.000 dinár, évi bér: 333.200 dinár, a kereskedelmi akadémia épületének értéke 1.900.000 dinár, tatarozási költségek 30.000 dinár, évi bér: 144.000 dinár, a tanítóképző épületének értéke 3.015.000, tatarozási költségek 30.000 dinár, évi bér 210.900 dinár.

A középiskolák épületeiért összesen évi 688.100 dinár bért követel a tartománytól a városi tanács.

A tartománytól és a hadügyminisztériumtól pedig összesen

2.068.880 dinár évi bért követel Szubotica.

és ez az összeg — ha ugyan megkapja a város — lényegesen befolyásolja a jövő évi költségvetést.

A tartománytól csak a folyó évre a hadügyminisztériumtól azonban

1924. július 1-től visszamenőleg követelik a házbért.

mert egy korábbi megegyezés értelmében a városi tanács csak 1924 július 1-ig volt köteles bérmentesen rendelkezésre bocsájtani az államnak a kaszárnyákat.

Szuboticán természetesen élénk figyelemmel kísérik, hogy sikerül-e a város kétségtelenül igazságos álláspontjának érvényt szerezni.

Hétfőn dönt Noviszad

a zárszámadási fölösleg felhasználásáról

Fontos kérdések a városi közgyűlés napirendjén

Noviszadról jelentik: A város képviselőtestülete hétfőn tartja szeptember havi rendes közgyűlését, amelynek egyik legfontosabb tárgya az 1925/1926/1927. évi zárszámadások tárgyalása, amelyek tudvaleg 5.901.852.11 dinár felesleggel zárulnak. A városi tanács a felesleg egy részét már felhasználta, beruházási célokra és a megmaradt 3.8 millió dinárt most a városi tanács egyfelől az ármentesítő társulatnak kívánja kölcsönképpen nyújtani, másfelől a városi műszaki hivatal többrendbeli műszaki munka költségeire akarja fordítani.

A napirenden két színházi kérdés is szerepel. A város ugyanis 50—50.000 dinár szubvenciót állapított meg a noviszadi szerb színházegyesület és a noviszadi Nemzeti Színház számára. A szerb színházegyesület meg is kapta a szubvencióját, míg a szerb Nemzeti Színház társulatból létesült Noviszad—osizjeki Nemzeti Színház, a másik 50.000 dináros szubvenció esedékes részleteinek folyósítását kéri. A városi tanács a szubvenciók kiutalása mellett foglalt állást. Azonfelül több más kérdés is napirendre kerül a közgyűlésen.

Az osztrák szocialisták nagy napja

A kommunisták meg akarják akadályozni a nacionalisták bécsujhelyi nagygyűlésének megtartását

Bécsből jelentik: Az osztrák kommunista párt központi bizottsága a nacionalista szervezetek október hetedikéi bécsujhelyi kongresszusával kapcsolatban kiáltványt tett közzé, amelyben megállapítja, hogy október hetedikén sorsdöntő napja lesz az ausztriai proletárságnak. A kiáltvány felhívja a munkások figyelmét arra, hogy ne higgyék, mintha a kormány betiltaná a nacionalisták felvonulását, ez hiu remény, mert a kormány titokban támogatja a nacionalista szervezeteket.

A kiáltvány felhívja a vasuti és szállítómunkásokat, hogy akadályozzák meg a bécsujhelyi felvonulást, egyben bejelenti a kommunista párt központi bizottsága, hogy október hetedikén a kommunista munkásság is felvonul Bécsujhelyen és csatlakozásra szólítja fel az összes szervezeteket a munkásvédelmi szervezethez.

TŐZSDE

Mnich, szept. 13. (Zárlat.) Beograd 913, Páris 10.29, London 25.19 és hétnyolcad, Newyork 1952 és fél, Brüsszel 72.20, Milánó 27.16, Madrid 85.80, Amszterdam 208.20, Berlin 123.78, Bécs 73.18, Szófia 3.75, Prága 15.39 és fél, Varsó 58.22 és fél, Budapest 90.55, Bukarest 3.16.

Beograd, szept. 13. (Zárlat.) Páris 223.22—221.31, London 276.66—276.56, Newyork 57.02—56.82, Brüsszel 792.74—783.74, Zürich 197.10—194.10, Milánó 298.56—298.55, Amszterdam 22.85—22.74, Berlin 15.58.25—15.55.25, Bécs 8.035—8.005, Prága 169.07—168.27, Budapest 9.92.8—9.96.3.

Zagreb, szept. 13. (Zárlat.) London 275.86—276.66, Newyork 56.78—56.98, Zürich 109.10—107.10, Madrid 933—937, Amszterdam 22.77—22.83, Bécs 1355.25—1358.25, Prága 168.27—269.07.

Szombori terménytőzsde, szept. 13. Buza bácska vasut prt. 230—235, rozs Bácska vasut prt. 225—230, zab Bácska vasut prt. 220—225, árpa takarmányi 64/65 kilós 240—245, tavaszi 67/68 kilós 275—280, 6-tengeri Bácska vasut prt. 295—300, bab Orig. IX. 700—720, liszt: 0gg 345—365, 0g 345—365, 2-es 325—345, 5-ös 305—325, 6-os 265—285, 7-es 230—250, 8-as 200—210, finom korpa 180—185. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 13. Buza bácskai 79/80 kilós 232.50—237.50, felsőbácskai 235—237.50, bácskai tiszavidék 235—237.50, bánáti 227.50—230, bánáti, Vrsac paritás 230—232.50, szerémi 232.50—235. Árpa: bácskai, szerémi és bánáti, 64 kilós 250—255, bácskai tavaszi 68/69 kilós 280—290, baranyai tavaszi 71/72 kilós 295—305. Zab: bácskai, szerémi és szlavóniai 220—224. Tengeri: bácskai 295—297.50. Liszt: 0gg és 0g bácskai 355—365, 2-es 335—345, 5-ös 315—325, 6-os 265—275, 7-es 230—240, 8-as 200—210. Korpa bácskai 185—190, szerémi és bánáti 180—185. Irányzat: változatlan. Forgalom: 76% vagon.

Budapesti gabonátőzsde, szept. 13. Határidőzlet. buza október 26.02—26.16, zárlat 26.02—26.01, március 28.46—28.64, zárlat 28.46—28.48, május 29.26—29.56, zárlat 29.26—29.28, rozs október 25.38—25.48,

zárlat 25.46—25.48, március 27.58—27.72, zárlat 27.68—27.70, tengeli május 23.54—23.60, zárlat 28.52—28.54. Készáru: buza 25.75—26.05, rozs 24.40—24.55, takarmányárpa 26.25—26.75, sörárpa 27.50—29.50, köles 25.75—27.50, repce 45.50—46, tengeri 31.30—31.60, zab 25.25—26.50, korpa 20.75—21.

Budapesti állatvásár, szept. 13. Vágómarha felhajtás 5086. Árak ökör legjobb 100—120, kivételesen 120—132, közép 82—98, gyengébb 64—88, bika legjobb 90—105, kivételesen 110, közép 89—95, gyenge 72—86, tehén legjobb 90—106, kivételesen 112, közép 72—88, gyengébb 50—70. Bivaly 64—70, növénydekmárha 60—100, kicsontozni való 32—52. Az irányzat vonatott. Felhajtottak 3900 sertés. Kőnyü 153—172, közép 174—186, nehéz 184—190. Irányzat vonatott.

Bécsi marha- és sertésutópiac, szept. 13. Marha felhajtás 428, irányzat változatlan. Zsírsertés 400 darab, irányzat lanya, hussertés 608 darab, irányzat változatlan.

Budapesti értéktőzsde, szept. 13. Magyar Hitel 84, Kereskedelmi Bank 115.5, Magyar Cukor 184.5, Georgia 15.3, Rimamurányi 105.5, Sa'gó 70.4, Kőszén 311, Bróji Vagon 35.9, Beocini Cement 244, Ganz Danubius 154, Ganz Vilamos 127, Athenacum 35.6, Nova 50.7, Levante 21.5, Pesti Hazai 214. Irányzat: barátságosabb.

Vizál'ás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna-Dozdán 196 (—26), Bogojevo 265 (—23), Vukovár 220 (—24), Palánka 221 (—12), Noviszad 198 (—18), Pančevó 70 (0), Szmederovó 183 (+7), Orsava 128 (+13). Dráva: Osizjek 66 (—2). Száva: Mitrovica 38 (0), Beograd 32 (0). Tisza: Becsej 34 (+6), Titel 162 (—8).

HIREK

Lindberg már nem nevet

A nagy vigyorgó, a széles mosolyu, virgonc fiatal pilóta, aki a nevetést ismét divatba hozta az öt világrészben, még egyre köruton van. Az amerikai városokat bolyongja gépével felszáll és leszáll, a repülőtéren hatalmas tömeg várja, a polgármester hosszú díszbeszédet mond, a helyiség szüzei pukkedliznek és a nép fülsiketítően harsogja az éljeneket. Az óceánrepülő bravúrtíkljét nálunk már lassan kezdik elfelejteni, azóta újabb primadonnák jöttek, akik lekaszálták már a maguk babércakalját, betakarították a dícsőségtermést, de Amerika nem engedi a maga hőst, aki elsőnek suhant el az óceán fölött, az összes városok kiakarják venni részüket az ünneplésből, el nem engednék a világot sem, Amerika pedig óriási földrész, rengeteg városa van, szegény Lindberg mit tehet egyebet, csak repül egyre, repül, városról városra. Azóta ötvenszer akkora utat tett már meg, mint Európáig és retur, de a jó honfitársak telhetetlenek, látni akarják és a világot se mondanának le arról, hogy ennek a huszonöt éves fiúnak jól megszorítsák a kezét és kifejezzék előtte szerencsekívánataikat. Hogy megkérdézzék: »hogyan van a kedves mamukája? és az apukája meghalt, tényleg, milyen kár, hogy nem érhetette meg fia dícsőségét!« És elkell mesélnie, százezerszer is, hogy repülte át azt a tenger sok vizet, dacolva a veszéllyel, viharral, stb. stb.

Nemsokára jubilálni fog már, megönsül, megöszül, de az ünnepek még egyre tartanak.

Az egyik pesti moziban most vetítik a híradó képeivel Lindberg kálváriás körutjának legújabb stációját, ahová ez a boldogtalan dícsőség-házaló minden baj nélkül megérkezett. Lindberg kiszáll a gépből, de az arca nem olyan mint ott Párisban, amikor félholtan szedték ki a nyeregéből. Féláljultan, de röhögő arccal, széles Lindberg-mosollyal a száján, a vigyorgó suhanc, aki mulat, hogy »ugye ezt jól megcsináltam?«

Lindberg már nem röhög. Fanyar, keserű képpel hallgatja a kilométeres szónoklatokat és szemmel láthatóan szenved. Pokeli kinekat áll ki. Megkínzott mártír arccal bámul a frakkos, pocakos bácsik kégyönyörben uszó ábrázatába, automatikusan bólint, automatikusan dugja a párnás ujjak közé a tenyerét, automatikusan húzza vissza, automatikusan bólint a fejével mint a karakter habák, szögletesen meghajol és menekülő léptekkel iparkodik kijutni a félelmetesen nyájas tömegből. Érdekes, megfigyelni, mennyire szórakozott. Még véletlenül sem tart lépést az ünneplésen marsoló kísérettel. Hol a menet elején szalad, hol elmarad néhány sorral, a karjai erőteljesen lógnak le, mintha kiesavarták volna. Szánalmas. A halálraítéltek mennek ilyen életuntan az utolsó utra. Ilyen megilletődötten, ilyen magabizálton. Nem kell gondolatolvasónak lenni, hogy kitáljunk min tépelődik: »meddig tart még, teremő atya isten, hát sohase lesz vége?«

A rezekbanda pedig tust huz a tiszteletére.

Éljen Lindberg!

Hip hip hurra!

Lindberg megfogózik a korlátba, hogy el ne vá-

gódjék. Egy pohár vizet nyujtanak feléje. Szomjasan felhörpinti az utolsó cseppig. Aztán megtapogatja magát, mintha csak arról akarna meggyőződni, hogy él-e még. Hogy nem vitte-e el valaki emlékebe a karját, vagy a lábát. Mert ezektől az amerikaiaktól minden kitelik.

Ronggyá ünnepelték.

(Mds.)

— **Egyszerűsíteni fogják a pénzügyigazgatást.** Beogradból jelentik: A pártvezérek csütörtök esti konferenciáján szóba kerültek azok a hírek, amelyek Marinkovics Voja külügyminiszter genfi és párisi utjával kapcsolatban a sajtóban megjelentek. Elhatározták, hogy ezeket a híreket a félhivatalos sajtóiroda utján meg fogják cáfolni.

Szabotics Nikola pénzügyminiszter beszámolt Korosec miniszterelnöknek arról a tervezetről, amelyet most készített el a pénzügyminisztérium. A tervezet szerint egyszerűsíteni fogják az ország pénzügyigazgatását. Meg fogják szüntetni az összes pénzügyi hivatalokat, járási és tartományi pénzügyigazgatóságokat, valamint a pénzügyi delegációkat. Ezek helyett minden járásban egy-egy járási adóhivatalt állítanak fel és az egész országot tizenhárom pénzügyi kerületre fogják osztani, amelyek mindegyikében egy-egy pénzügyigazgatóság lesz.

A járási adóhivatalok csak ki és befizetéseket eszközölnek, míg a könyveléseket és egyéb adminisztratív ügyeket a központi igazgatóságon végzik el.

— **Az olasz fascista szervezetekben meglazult a fegyelem.** Milánóból jelentik: Mussolini politikai ellenőröket nevezett ki, akik a tartományokban és kerületekben ellenőrzik a fascista párt vezető tagjainak működését. Erre az szolgáltatott okot, hogy sok panasz érkezett, amelyek szerint a fascista szervezetekben meglazult a fegyelem.

— **Szombaton választják meg Szentáti tisztviselőit.** Szentáról jelentik: Az első szentáti tisztviselőválasztás, amelyet februárban tartottak meg, mint ismeretes, a közigazgatási bíróság megsemmisítette. Az új tisztviselő választó közgyűlést e hó 15-ikére, Szombatra hívta össze Branovacski Szevan helyettes polgármester. A politikai pártok körében élénk agitáció indult meg a választásra.

— **Báró Hatvany Lajos súlyos beteg.** Szerdán Hatvany Lajost, aki előtt mint megirtuk, szerdán hirdették ki a Kuria ítéletét, az ítélet kihirdetése után a klinikára vitték, ahol Röntgenvizsgálat alá vetették. A Röntgen-vizsgálat eredménye báró Hatvanyra nézve meglehetősen súlyos. Konstatálták az orvosok, hogy Hatvanynak súlyos és előrehaladott bélfekélye van. Az orvosi vizsgálat szerint a bélfekély olyan súlyos, hogy báró Hatvanynak a legszigorubb diétikus étkezést kell folytatnia, a legegészségesebb módon kell élnie, a legszigorubb és állandó szanatóriális kezelésben, állandó orvosi felügyelet alatt kell feküdnie. Az orvosi lelet alapján a védők Hatvany szabadlábrahelyezését fogják kérni.

— **Újabb letartóztatás a német kölesönkötvények ügyében.** Berinből jelentik: Stinnes Hugó üzelmével kapcsolatban a rendőrség letartóztatott egy ausztriai kereskedőt, akiről kiderült, hogy azok közé az ügynők közé tartozott, akik a német kölesönkötvények csempészésével foglalkoztak. Bécsi jelentés szerint a berlini rendőrtisztviselők, akik napokig Ausztriában nyomoztak, befejezték a nyomozást és visszatértek Berlinbe. Ezek a tisztviselők a jelentéstétel után Magyarországra és Romániába fognak utazni a nyomozás lefojtatására.

— **Nagy botrány egy Dickensről írt regény körül.** C. E. Bechhofer Roberts angol regényíró tollából nemrégben egy regény jelent meg, amelynek főhőse Charles Dickens. A regényben Dickens jelleme nem a legjobb színben mutatkozik. Mindennek el van mondva, csak jellemes, becsületes és tisztességes embernek nem. A családi élete is a legsötétebb színben van feltüntetve. Sir Henry Dickens, a nagy angol író élő fia hevesen tiltakozott Roberts regénye ellen. — Az én édesapámat nem kell megvédelmezni — jeentette ki Sir Henry Dickens, az író fia — minden angol ember tudja, hogy a legtisztességesebb férfiak közé tartozott. Éppen ennél az oknál fogva nem fogok szembeszállani a regényben megjelent gyalázkodás rágalmozó állításaival. Roberts élesen válaszolt erre a kijelentésre: Végtelenül sajnálom, hogy Sir Henry kitér a bizonyítás elől. Én a regényben tényeket adtam elő, csak tényeket. Ezeket könnyű lenne megcáfolni, ha valótlanok lennének. Roberts ezután a Dickens család ellen kelt ki: Dickens életére vonatkozóan érdekesnél érdekesebb dokumentumok maradtak hátra. A család nem hajlandó nyilvánosságra hozni ezeket az okmányokat. Én kértem a család tagjait, hogy engedjék meg a publikálásukat, hiszen 58 év múlt el a nagy író halála után, semmi ok sincs tehát arra, hogy titkolózzanak. Ők mégsem akarták kiadni a dokumentumokat. Ezért voltam kénytelen regény formában megírni Dickensről az igazat, csakis a tiszta igazságot. Az angol közönség igen rossznéven vette Roberts regényírótól, hogy az angolok hálványát »hemocskolta.« A lapokban felhívások jelentek meg arra vonatkozóan, hogy Roberts regényét bojkottálni kell.

— **Sítnes Romániában és Magyarországon is vásárolta a hadikölesönkötvényeket.** Berlinből jelentik: Egyre több bizonyíték merül föl amellett, hogy a német hadikölesönkötvénycsalások és a párisi Blumenstein-affér között szoros kapcsolat volt. Mind a kettő ártérjett Magyarországra és Romániára és a Bécsben letartóztatott Gross Béla vallomásaiból az alakul ki, hogy egy nemzetközi konzorcium volt munkában, amely több országban dolgozott. Ijabb Sítnes Hugónak szabadlábrahelyezett volt magántitkára, a hamburgi Waldow, akit a vizsgálat, ha nem is tart ártatlannak, de szerepét egészen alárendelt jellegűnek ismerte fel, az ügyészség engedelmével Ausztriába utazott, mert van ott egy kis birtoka és azon akar gazdálkodni.

— **Pénteken az összes szubotícai üzletek egész nap nyitva tartanak.** A szubotícai Lloyd intervenciójára a főispán megengedte, hogy az összes szubotícai üzletek a szombati zsidó új-évre való tekintettel, pénteken egész nap nyitva legyenek, tehát a déli záróra is elmarad.

— **A spanyol király Stockholmban.** Stockholmból jelentik: Alfonz spanyol király szeptember 14-én érkezik hadihajón a svéd fővárosba, ahol erősen készülnek ünnepélyes fogadtatására. Gusztáv svéd király díszbédet ad Alfonz király tiszteletére. A spanyol király csak két napig marad Stockholmban, ahol megtekinti a város nevezetességeit és azután egy hétre a svéd királlyal és kíséretével Jávorszavas-vadászatra megy.

— **Nurmi szeptember 18-ikán érkezik Budapestre.** Budapestről jelentik: Paavo Nurmi, a finnek világhírű futója levélben tudatta, hogy a meghívást elfogadja és elhő 18-án Budapestre érkezik. Érkezésének idejét később fogja közölni. Nurmi kitűnő németországi eredményei után fokozott érdeklődés várja a finn futógép szeptember 20-iki budapesti startját.

— **Az óceánjáró Bremen muzeumba kerül.** Mont-realból jelentik: A Bremen óceánjáró repülőgép, amelyen Köhl és Hühnefeld átrepülték az óceánt, behajózásra készen áll. A Junkers-gépet szeptember 15-én Németországba szállítják, hogy kijavítsák. A javítási munkálatok befejezése után a Bremet ismét Newyorkba szállítják vissza és egy muzeumban állítják ki.

— **A perzsa sah is megtiltotta a fez viselését.** Téhéranból jelentik: Musztafa Kemal basa példájára a perzsa sah is parancsot adott ki, hogy tilos fezt és keleties ruházatot viselni, kötelező az európai öltözet és a kalap. Ezt a reformot Perzsiában hamarosan követni fogja a modern átalakulás.

— **Megverte a rendőrt.** Noviszadról jelentik: Atanackovics Zsárkó, akinek a Temerini-uton, a téglagyár közelében kocsmája van, szerdán délután kerékpárjával hazafelé igyekezett és a kerékpáron magával vitte két kis gyermekét. Bosák Tósa rendőr figyelmeztette Atanackovicsot, hogy tilos kerékpáron gyerekeket vinni, ami annyira felbőszítette Atanackovicsot, hogy leszállt a kerékpárról és teljes erővel fejbesújtotta a rendőrt, aki a szemén súlyosan megsebesült. Atanackovicsot hatóságelleni erőszak miatt letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

— **Egy szocialista védelmezte meg Hindenburg tábornokot.** Berlinből jelentik: A sziléziai köztársasági egyesületek olyan határozatot akartak hozni, amely szerint nem vesznek részt Hindenburg elnök látogatása során rendezett ünnepségeken. Ez ellen az indítvány ellen a borszlói szociáldemokrata párt delegátusa élénk szavakkal tiltakozott. Harsing szocialista képviselő — ez volt a delegátus — rámutatott arra, hogy Hindenburg elnök a multja ellenére kifogástalanul teljesíti államfői tisztségét. A szocialista Harsing felszólalása oly mély benyomást keltet, hogy a köztársasági egyesületek nem fogadták el azt az indítványt, amely szerint távolmaradnak az ünnepségtől.

— **Fényes üzletnek bizonyult a macskakereskedés.** Szegedről jelentik: Egészen sajátosságos és a maga nemében egyedülálló üzlet nyitott meg a tavasszal Szegeden, amely néhány hónapi fennállás után nagy szabású üzemmé fejlődött. Április hónapban Szegeden a járókelők meglepetten konstataáltak, hogy egy csődbe került régi üzlet helyén macskakereskedés nyitott. Az üzlet tulajdonosa Weiber Bernát szerény keretek közt kezdte meg üzletét azzal a célzattal, hogy azt nagyra fejlesszi, potom áron összevásárolja mindenhonnan a macskákat, a macskák prémjét szücsöknek, az állat húsát pedig konzervcélokra Olaszországba exportálja, ahol a macskahús kedvelt étel. A szegedi macskakereskedés várakozáson felül bevált. Gyorsan híre terjedt Szegeden és Szeged környékén annak, hogy egy kereskedő pénzt ad a macskákért s egyre-másra hozták Weiber Bernátnak a nyávogó állatokat, aki gondos kereskedői kalkuláció alapján, nagyság és minőség szerint válogatva ki az egyes példányokat, nagy rakományt rendezett be nyers macskabőrrel és üzlete mellett konzervfeldolgozó műhelyt is létesített, ahol a macskahúst huskonzervvé dolgozták fel. Az elmúlt hónapban 3000 macskaprémot szállított az ötletes szegedi kereskedő szücsök és szőrmeüzletek részére s ugyancsak a napokban indította el utnak Olaszországba az első több ezer kilogramot tartalmazó macskahús-konzerv szállítmányt.

— **A szaloniki-i frontátörés megünneplése Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi dobrovollac szervezet szeptember 15-ikén, szombaton, a szaloniki-i frontátörés tízéves fordulójára alkalmából nagy ünnepséget rendez. A rendezőbizottság meghívta az ünnepélyre a kormányt.

— **Vasárnap választja a noviszadi református egyházköztség új presbitériumát.** Noviszadról jelentik: A noviszadi református egyházköztség presbitériuma a közelmúltban lemondott és az egyházi hatóságok vasárnapra írták ki az új presbitéri választásokat. A noviszadi református egyházban évek óta nagy harc dúlt az egyházköztség tagjainak egy része és az egyházköztség lelkésze, Horvát Lajos között. A harcok foglalkoztatták az egyházmegyei bíróságokat is s így természetesen, hogy a presbitéri választás előtt egy a lelkész hívei, mint az ellenzék a legteljesebb agitációt folytatja, mert ez a harc dönti el, hogy kinek van többsége a noviszadi hívek közt.

— **A noviszadi kereskedőijúság műkedvelő előadása.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedőijúság egyesülete szombaton, szeptember 15-ikén este fél kilenc órakor a Skerlicseva ucca 29. szám alatti otthonban műkedvelő előadással kapcsolatos estélyt rendez.

— **Megszökött a szállásodója pénzével.** Bacskekről jelentik: König János németernyai csaposlegény szerdán este beállított Ritter Éva bacskekeréki asszonyhoz és éjszakai szállást kért. Az asszony gyanútlanul beengedte. Éjjel König felkelt ágyából, feltörte a szekrényt és magához véve száználfelező dinárt, megszökött. Ritter Éva csütörtökön reggel vette észre a lopást, feljelentést tett a rendőrségen, mire megindult a nyomozás. A tolvajt még a reggeli órákban sikerült elfogni az állomáson, amikor épp vonatra akart szállni. Az eljárás megindult ellene.

— **Leletette feleségét és az asszony barátját egy budapesti pincér.** Budapestről jelentik: Budafokon csütörtökön reggel véres esemény játszódott le. Wratár Rudolf pincér revolveréből rálőtt a tőle különváltan élő feleségére és annak kedvesére, Gloth Józsefre. Wratár, aki nemrég szabadult ki a börtönből, ki van tiltva Budafokról, de a kitiltás ellenére csütörtökön reggel megjelent felesége lakásán, ahol az ágyban találta Gloth Józsefet. Ez annyira felbőszítette a vézna és beteges pincért, hogy előrántotta revolverét és rémülten sikoltozó feleségére lőtt. Az asszonyt mellén találta a golyó, úgyhogy vérborultán összeesett, a kishőz padlóján. Gloth kiugrott az ágyból, kifutott a konyhába, felkapott egy nagy konyhakést és azzal támadt a revolveres Wratárra, aki azonban újból elszűtötte a revolvert. Ugyanebben a pillanatban azonban Gloth késével fejbeszurta a merénylőt. A golyó Glothot is mellén érte, úgyhogy összeesett. A két revolverlövésre felriadt a ház. Mikor Wratár látta, hogy a bezárt konyhaajtó előtt egyre nagyobb tömeg csoportosul, hirtelen feltépte az ablakot és a revolvert maga elé tartva, kiugrott az udvarra, majd elmenekült. A budafoki rendőrség elrendelte a körözését.

— **A rádióamatőrök iránti kötelességünknek teszünk akkor eleget, mikor felhívjuk figyelmüket a Tungstram cég vasárnap kezdődő hirdetéssorozatára.** A Tungstram Barium rekordesővek, a rádiótechnika e legújabb vívmányai teljesen megérdemlik ezt az érdeklődést, annál is inkább, mert az amatőrök legnagyobb része most készíti elő készülékét a következő szezonra.

— **Beiratkozások a szubotícai tanonciskolába.** A szubotícai iparostanonciskola igazgatósága közli, hogy a beiratkozások az iskolába szeptember 15-én kezdődnek és október 1-ig tartanak naponta délután 3 órától 6-ig. A tanítás október 1-én kezdődik.

— **Az áruló pengő.** Szomborból jelentik: A nyár folyamán állandó feljelentések érkeztek a szombori rendőrséghez, hogy a Kralj Petra-kanálison lévő strandfürdőben ismeretlen tettesek behatoltak a fürdőzők bezárt kabinjába és onnan különböző értékű tárgyakat és pénzt loptak el. A rendőrség és a fürdőszemélyzet éber figyelme ellenére sem sikerült a strand szarkáját elfogni. Szerdán délután újabb feljelentés érkezett a szombori rendőrségre, hogy a délutáni folyamán az ismeretlen tolvajok behatoltak dr. Deák Leó szombori ügyvéd és Bojkics Bogdán főispáni titkár kabinjába és onnan ellopták dr. Deák tárcáját, melyben 500 dinár és 120 pengő pénz volt, továbbá az ügyvéd ezüst öngyújtóját és cigarettáját. Bojkics titkár kabinjából pedig ezüst omega óráját vitték el. Szerdán éjszaka a vasúti állomáson szolgálatot teljesítő rendőrnek feltűnt, hogy két rosszul tűzőtöltött egyén a pénztárnál jegyet vált a félháromkor induló noviszadi vonatra s az egyik magyar bankjeggyel akar fizetni. A rendőr igazolásra hivta fel az utasokat, akikről kiderült, hogy Kanizsai Mihály és Kanizsai János rovtottmultu foglalkozás nélküli lakatoslegények. A rendőrségre bekisérve beismerték, hogy ők követtek el a délutáni kabinlopásokat és az elloptott értékű tárgyakat és a pénz egy részét meg is találták náluk. A beismerésben lévő tolvajokat a rendőrség átkísérte a szombori ügyészségre, egyben továbbhívoltatja a nyomozást, mert az a gyanu, hogy a régebbi lopásokat, továbbá a palicsi és noviszadi strandokon elkövetett hasonló betöréseket szintén a két Kanizsai testvér követte el.

— **Október 6-ikán és 7-ikén mezőgazdasági kiállítás lesz Kikindán.** Kikindáról jelentik: Kikinda város tanácsa elhatározta, hogy a sztáribecseihez hasonló mezőgazdasági kiállítást és egyidejűleg löversényt rendez. A kiállítási bizottság, melynek elnöke Nádasdi Gyuró Kikinda járási főszolgabíró, kiállítási helyiség céljaira legalkalmasabbnak a lovaskaszárnyát találta. A kiállítást október 6-ikán és 7-ikén tartják meg s a megnyitásra már nagyban folynak az előkészületek.

— **Zsidó szegényház épül Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Noviszadon nemrégiben szélesebb bizottság alakult, amely megkezdte a Noviszadon felállítandó országos zsidó szegény- és árvaház létesítésének előkészítő munkálatait. Szegényház céljaira Noviszad város ingyen telket bocsájtott a bizottság rendelkezésre és már eddig is szép összeg gyűlt össze az építkezésre, úgyhogy a szegényház építési munkálatait a közeljövőben már meg is kezdenek, míg az árvaház előkészítő munkálatait. A szegényház céljaira Noviszad városi bizottság kéri szóval fordul zsidó hitestvéreihez, hogy pénz vagy természetbeni adományokkal segítsék elő a nemes cél mielőbbi megvalósulását. Az adományok a zsidó szegény- és árvaház előkészítő bizottságának címére Noviszad, Futoski put 4 címre küldendők.

— **A szubotícai városi főleggyő hivatalában.** Vukics Ferenc Szubotíca város főjegyzője visszaérkezett szabadságáról. Vukics főjegyző hétfőn veszi át hivatala vezetését.

— **Ünnepi istentiszteletek rendje a szubotícai zsidó templomban.** Az újvi istentiszteletek rendje a szubotícai zsidó templomban a következő: esti ima pénteken este 6 órakor, reggeli ima szombaton 7 órakor és tart 9-ig. Tóra felolvasás és hitszónoklat 9—11 óráig. Muszaf-ima kezdődik 11 órakor. Esti ima szombaton 7 órakor, reggeli ima vasárnap 7 órakor, tórafelolvasás és sófarkürtölés 9—10 óráig, Muszaf-ima kezdődik 10 órakor.

— **Ég Galac kereskedőnegyede.** Bukarestből jelentik: Strull Lauer galaci kereskedő üzletében szerdán éjjel tűz ütött ki. A tűz nagyon gyorsan terjedt tova és néhány perc múlva a Rieser-tér összes háza lángokban állottak. Már eddig több millióra rug a kár. A tüzoltók azon fáradoznak, hogy a szomszédos Moruzi-tér házait megmentse a tűzveszedelemtől, amely egyik legékelőbb kereskedőnegyede Galacnak. Lauer Strull a rendőrség letartóztatta, mert az a gyanu, hogy üzletét saját maga gyújtotta föl.

— **Repülőgéptaxi-járatok indultak meg Amerikában.** Newyorkból jelentik: Nemrégiben a közlekedés gyorsítására az az újítás történt, hogy egyes vasúti gőcpontoktól repülőjáratokat rendeztek be, különösen olyan vonalakon, amelyek nem elég gyors a forgalom. Most Curtis Flying Service Incorporated cím alatt Newyorkban új vonal létesült, amely kikötőkben és vasútállomásokon repülőtaxikat fog járatni az egyik városból a másikba, akárcsak most az autótaxik. Már elkészültek a megfelelő kisméretű repülőgépek és az új vállalat repülőiskolát is fog berendezni, hogy a maga számára pilótákat képezzen ki.

— **Letartóztatásban maradnak a noviszadi független szocialisták.** Noviszadról jelentik: A felosztatott noviszadi és tartományi független szakszervezetek ügyében Arsenijevis Milorád ügyvéd felelősséget nyújtott be a törvényszékhez a szervezetek felosztatása és azok vagyonának elkobása miatt. Az ügyben szombaton dönt a törvényszék. A vizsgálóbíró, mint jelentették, letartóztatta Orosz János független szakszervezeti vezetőt és még két társát. Gross és társai a vádanácshez felbősztek, amely csütörtökön foglalkozott a felfolyamodással és a három ember előzetes letartóztatását tízenöt nappal megosszabbította.

— **Egyre drágul a komló.** A német komlótermelők szövetsége Seigenburgban értekezletet tartott, amelyen az idei komló eladási árát alapították meg. A német komlótermelők 8100 dinárban állapították meg a komló árát. Elhatározták, hogy ezen az áron aul nem adják a komlót. Csehszlovákiában a komlószüret után 6600 dinárban állapították meg a komlóárakat, de mert a termelők ilyen áron nem akarták árubaocsátani terméküket, a gyárak már 8200 dinárt fizetnek a komlóért. A vajdasági komlótermelők szövetségének noviszadi szekciója közli, hogy a szlovéniai komlóért 4200—4500 dinárt fizetnek, míg a Vajdaságban potom áron akarják összevásárolni a komlót. A szövetség figyelmeztette tagjait, hogy ne adják olcsón komlótermésüket, mert a sörgyáraknak az idén sokkal nagyobb mennyiségű komlóra lesz szükségük, mint tavaly s hamarosan meg fogják fizetni a középeurópai árat.

— **Nagyszabású pénzhamisító bandát lepleztek le Görögországban.** Athénből jelentik: Az athéni rendőrség nagyszabású pénzhamisító bandát leplezett le, amelynek a központja Athénben van, de műhelyei elterjednek sok vidéki városba. Nemcsak görög pénzt hamisítottak, hanem török és angol bankjegyeket is, sőt hamis török és angol aranypénzeket vertek, a görög pénzek közül főleg 500 drahmás bankjegyeket állítottak elő. A pénzhamisító banda fejét, egy athéni zugbankárt, sok alkalmazottjával együtt letartóztatták.

— **Hivatalvizsgálat és hivatalátadás Petrovose-
lón.** Bacsopetrovoseleőről jelentik: Hétfőn délután
Jankulov Szlavkó sztaribecsei főszolgabíró hivatal-
vizsgálatot tartott a petrovoseleői községében. A hi-
vatalrendben találta s rögtön át is adta Glavaski
Neszeftin vol gradiskei jegyzőnek, aki addig vezeti az
ügyeket, amíg Iszkulyev Tósó jegyző vissza nem tér
beregzsabadságáról.

— **Szombatig be kell fizetni a hátralékos alkalmazotti adót.** A szuboticaei pénzügyigazgatóság csütörtökön újabb felhívást adott ki, amelyben felhívja az érdekelteket, hogy a június végéig terjedő időre járó alkalmazotti adót szombatig záradéktalanul fizessék be, mert szeptember 16-ikán megkezdik az általános ellenőrzését. Az ellenőrzés igen szigorú lesz és azokat, akik egyáltalán nem fizették be alkalmazottaik után az alkalmazotti adót, a legszigorúbban megbüntetik. A július, augusztus és szeptember hónapokra járó alkalmazotti adót legkésőbb október 15-ig kell befizetni. A befizetések megkönnyítése végett a pénzügyigazgatóság október elseje helyett már szeptember 20-án elfogadja a befizetéseket. Azoknak, akiknek ötnél kevesebb alkalmazottjuk van, háromhavonként, az ötnél több alkalmazottat foglalkoztató munkaadóknak pedig havonként kell befizetni az alkalmazotti adót. A pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelteket, hogy az alkalmazotti adó befizetéséhez szükséges új kimutatásokat mielőbb szerezzék be a pénzügyigazgatóságtól.

— **Már egy éve milliomos volt a szegény órá-
s, de nem tudta.** Párisból jelentik: Brioude kis faluban az órásmesternek, aki igen szegény ember, volt egy államkötvénye, amely évente 16 frank kamatot hajt. Mult héten az órá s szelvényt bevitte a Credit Lyonnais fiókjához Párisba, ahol a kötvényt vásárolta. Ott megmondta neki, hogy államkötvényét egymillió frankkal kisorsolták és hogy a sorsolás még tavaly szeptemberben történt.

— **Háromezeröttszáz személyes színház épül Lon-
donban.** Londonból jelentik: Háromszázezer font sterling előirányzott költséggel hatalmas új színházat építenek. A színház befogadóképessége Háromezeröttszáz személy lesz. A színházépületben külön moziterem, azonkívül táncpalota is lesz.

— **Stinnes lemondott a Stinnes-művek igazgatói
állásáról.** Berlinből jelentik: A Stinnes-művek közlik, hogy Stinnes Hugó lemondott igazgatói és felügyelőbizottsági tagsági állásáról.

— **Csőd Szubotícán.** A szuboticaei kerületi törvényszék csődbírója szeptember hó tizenkettedikén elrendelte a csődöt *Heiduska* Benő fűszernagykereskedő, bejegyzett cég ellen. Tömeggondnokká *Kendjelac* Milivoj dr.-t, helyettes tömeggondnokká pedig *Vujics* Milan dr. ügyvédek neveztek ki. Csődbiztos lett *Hadzsi-Kosztics* Koszta törvényszéki bíró. A követelések bejelentésének határideje október hó 31. felszámolási határidő november 14., csődválasztmány megválasztása november 17. *Hadzsi-Kosztics* Koszta csődbiztos e hó 12-ikén eszközölte a csődbe jutott üzlet zár alá vételét és elrendelte a leltározást, amelyet Buzás Fülöp bírósági végrehajtó fog megejteni.

— **A beogradi »Sztankovics«-zenede.** Mióta Stojanovics Péter híres hegedűművész és zeneszerző átvette a beogradi »Sztankovics«-zenede igazgatóságát, e zeneintézet csodálatos fellendülést mutat, különösen a hegedűtanszakon, melynek növendékei a nyilvános produkciók alkalmával igazi művészi élvezetben részesítették a közönséget. Az énektanszak egyre több növendékét bocsátja a beogradi opera rendelkezésére. A Sztankovics-zenede főigazgatósága a zongoratan-
szak fellendítése céljából nagy anyagi áldozatok árán lehozta Prágából Hajek Emil tanárt, ki 8 évig volt Saratov orosz nagyváros állami zeneakadémiájának rektora és vezető zongoratanára, később pedig mint Kubelik partnere osztozott vele világszerte a habéron. Hajek tanár megérkezett s tudásával, valamint felette szimpatikus, nyájas személyiségével máris megnyerte a szíveket. Hajek tanár, valamint Stojanovics Péter megérkezésével teljesen feleslegessé vált a külföldi zene tanulmányra való utazás.

Javulni fog emésztése

ha minden étkezés után egy kanál Magna-port vesz be egy pohár vízben feloldva. Ez a kis elővigyázatosság a székelés minden rendellenességének elejét veszi. A Magna-por megszünteti a fájdalmakat, mert a felesleges savakat semlegesíti és így a gyomorműködést elősegíti. A Magna-portól a legerősebb gyomorégés is elmúlik. A Magna-port orvosok ajánlják és a legtöbb kórházban is alkalmazzák.

Minden gyógyszerárban és drogériában kapható, csomagja a használati utasítással együtt 4 dinár. Ahol nem lenne kapható, rendelje meg postán a LABORATORIJ ALGA, SUŠAK, Tvornička 91 címen és mellékeljen leveléhez 2 csomagra 10 dinárt.

— **Egy olasz tábornok halálos autószerencsétlensége Romániában.** Bukarestből jelentik: Curtea de Arges és Campolung között súlyos autószerencsétlenség történt. Roca olasz tábornok, aki fiával együtt autót vezetett az országban, egy fordulónál az autót felborult. Mind a ketten megsebesültek. Beszállították őket a campolungi kórházba, ahol Roca tábornok meghalt. Ugyanezen az uton egy másik halálos autószerencsétlenség is történt. Brede Niculescu, az »Universul« című lap ügyésze autójával felborult és szörnyethalt.

— **Hítvesgyilkosság egy aradmegyei községben.** Aradról jelentik: Nagy izgalomban tartja most Madrasesti községet az a hitvesgyilkosság, amit Forea Istine ottani hatvanéves földműves követett el és amelynek részleteit a szombaton megejtett boncolás és helyszíni szemle hozta nyilvánosságra. Szeptember 5-ikén gyanus körülmények között meghalt a Gurahonc melletti Madrasestin Florea Istváné. Florea Istine négyvenöt éves asszony volt és iszákosságával vált hírhedt. Emiatt sűrű összeszólalkozásai voltak férjével, aki hiába próbálta leszoktatni az asszonyt az alkoholtól. A végzetes napon már kora reggel beült Florea né a szomszédos korcsmába és pálinkázni kezdett. Később hazajött ittas állapotban, ami miatt férje szemrehányásokat tett neki. Ebből szóváltás, majd formális verekezés keletkezett és ennek hevében Florea egy számlót hajított ittas felesége után. A számló úgy halántékon találta az asszonyt, hogy az összeesett és pár perc alatt kiszenvedett. A megdöbönt férfi nem tudta, hogy mit csináljon és hazatérő fia, Todor előtt sem merde eleinte bevallani, hogy mi történt és a fia ilyenképp azt jelentette be a hatóságknak, hogy anyja hirtelen meghalt. A járóorvos viszont, aki a halottat megvizsgálta, rögtön megállapította, hogy az asszony nem természetes halállal halt meg és erről megtette jelentését. A csendőrök előtt aztán később bevallotta tettét Florea István is.

AUTÓTAXIK

telefonhívásra
minden időben
(éjjel-nappal)

jutányos áron

állnak a közönség rendelkezésére

3 perc alatt ott vagyunk!

Telefon 2-50

Vadonatuj kocsik! Szolid árak!

— **Kiugrott a vonatból** Dragicevics Sztaniszláv 20 éves fiatalember a napokban a Pancsevó közelében levő Crepaja községbe ment Szlováciáig ünnepelni. Az ünnepségről hajnalban tért haza. Mivel már régebben foglalkozott öngyilkossági gondolatokkal, ittas állapotában ismét eszébe jutott, hogy megvált az élettől és mikor a vonat a pancsevói polgári lövölde előtt haladt, kiugrott a vasúti kocsiból. Csak órák múltán találták meg a sinek mellett eszméletlen állapotban. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett, de azért esetleg felépül.

— **A nemzetgyalászás vádjá alól felmentettek egy német tanárt.** Noviszadról jelentik: Täubel József tanár, volt németpárti nemzetgyalászi képviselőt az ügyészség államellenes izgatással vádolta egy beszéd miatt, amelyet 1924-ben Priglevicaszvetivánon tartott gyűlésen mondott. A szombori törvényszék, amely az ügyet elsőfokon tárgyalta, Täubelt ez év februárjában felmentette a vád alól. A felelőtlen bíróság most jóváhagyta az elsőfoku ítéletet.

— **Londonban kigyulladt a földalatti telefonközlő-
vezeték.** Londonból jelentik: Szerdán éjjel kigyulladt a földalatti telefonkábel vezetéke. A tűz gyorsan igen nagy területekre terjedt el. A tűzoltóság csak a legnagyobb nehézségekkel tudott működni. Gázmaszkokkal szálltak le a földalatti alagutakba, ahol óriási fűradtsággal végül is sikerült megakadályozni a tűz továbbterjedését. Így is 1200 telefonvezeték, köztük az alsóház telefonvezetéke teljesen megsemmisült. A London és Nyugat-Anglia közötti telefonösszeköttetés megszakadt.

— **Sorozatós betörések Pancsevón.** Kedden éjjel Pancsevón ismeretlen tettesek közvetlen a főtér közelében egymásután négy betörést követtek el. A betörők mindenütt csak pénzt kerestek, az árukat nem bántották. Betörték a Jabukai-uton Ilijevics Velizar és Szener Pája mézárások üzletébe, Petrovics Lázó pálinkás üzletébe és Stimmler Ferenc fegyverkereskedésébe. Mindenütt az uccáról hatoltak be, az üzletajókat álkulccsal nyitva fel és elvitték az üzletek kézi pénztáraiban talált aprópénzeket, összesen vagy 5000 dinárt. A fegyverkereskedésből elvitték két revolvert. A pancsevói rendőrség megindította a nyomozást, de egyelőre nem tudtak a tetesek nyomára akadni.

— **Öngyilkos sorsjegyárus.** Pancsevón Balog Nonka, ki sorsjegyek eladásával foglalkozott és a nagy konkurrencia miatt nem tudott boldogulni, az utóbbi időben igen nagy nyomorban élt és efeletti elkésé-
désében öngyilkossági szándékából zsirszódát ivott. Súlyos belső sérülésekkel beszállították a városi kórházba. Az orvosok gyomormosást alkalmaztak rajta és remélik, hogy megmenthető az életnek.

— **Epe- és májbetegségeknel, epekö és sárgaság ese-
teiben** a természetes »Ferenc József« keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a »Ferenc József« vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral vesszük be. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Dr. Mezey István orvos** Suboticán rendelőjét a szomszédos házba, Vilsonova ul. 8. szám alá helyezte át, hol rendeléseit tovább folytatja.

— **Öngyilkos kereskedő.** Boljanac Kornél Banatsko-novosellói kereskedőnek az utóbbi időben különféle üzleti kellemetlenségei voltak, ami végleg elkésé-
ritette, úgyhogy elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Otthon nem akarta, vagy nem tudta tettét végrehajtani s ezért bejött Pancsevóra. Korán reggel kiment a Temes-folyó partjára és beleugrott a vízbe. Holttestét pár órával később találták meg a vízben. Mivel az öngyilkosság bebizonyosodott, vizsgálatot nem indítottak.

UJTIPUSU ERICCCSON

rádió- készülékek, fejhallgatók és mindenemű alkatrészek kaphatók

MALLER BÉLA

okl. gép szerelőknél SUBOTICA, Petrog adska ul. Tel. 35

— **Leszállították egy erőszakoskodásért elítélt
szombori rendőr büntetését.** Noviszadról jelentik: Prodanovics Koszta szombori rendőrt hivatalos hatalommal való visszaélés, erőszak és magánlaksértés miatt a szombori törvényszék két és fél évi fogházra ítélte. Prodanovics ugyanis Nagyvincki János gazdálkodót, aki két nővel ment az uccán, hántalmazta és le akarta tartóztatni. Eközben szóváltás támadt köztük és a rendőr megütötte a gazdálkodót, majd a nőekkel együtt a rendőrségre vitte, ahonnan a nőket elbocsátották. Prodanovics hazakisérte a két nőt, erőszakoskodni kezdett velük és minden áron be akart menni hozzájuk. A felelőtlen bíróság Marics-tanácsa megsemmisítette az elsőfoku ítéletet, az erőszak és magánlaksértés vádjá alól felmentette a vádlottat és csak hivatalos hatalommal való visszaélésben mondta ki bűnösnek a rendőrt, akit négy havi fogházra ítéltek.

— **Tűz Petrovoseleőről.** Bacsopetrovoseleőről jelentik: Kedden eddig ismeretlen okból kigyulladt ifju Pece Mihály udvarán az istálló. A tűzoltóság rögtön a helyszínén termett, úgy hogy az udvarban felhalmozott szalmát és a főépületeket sikerült megmenteni.

— **Egy tizenhároméves diáklány és egy pincér
szerehmi tragédiája.** Pápáról jelentik: Hegedüs Ernő pincér egyetlen lövéssel megölte Maár Gyula pápai vendéglős tizenhároméves leányát, azután föbelötte magát. A leány azonnal meghalt, a férfit sérülésével kórházba szállították. Állapota nem súlyos. Hegedüs már régóta udvarolt a harmadik polgárba járó leánynak és a hátrahagyott levelében közli, hogy közös lehatározással válnak meg az élettől.

Bleyle-szvetterek

gyermek részére a legnagyobb választékban

KLEIN JENÓNÉL

Novisad, Veliki Bečkerek, Senta

— **A szuboticaei kereskedőifjak bálja.** A szuboticaei kereskedőifjak egyesülete folyó hó 22-ikén nagy-
szabású szüreti táncestélyt rendez az állásnélküli kereskedősegédek javára, a Horváth Lajos kerthelyiségében. Ha valaki tévedésből meghívott nem kapott és arra igényt tart, jelentkezzen a rendezőségnel vagy Kopilovics László titkárnál az irodában (I. Jelačić-
ucca 6. szám) mindennap délután 3-tól 8-ig.

— **Dollárhamisítót fogott a bjelovári rendőrség.** A noviszadi rendőrség még 1921-ben egy dollárhamisító társaságnak jutott a nyomára, a bandának egyik tagja volt Bodor Mihály kulai kereskedő is, aki azonban idejekorán megneszelte a bajt és megszökött. Hét év után Bodor visszatért Jugoszláviába és a bjelovári rendőrség a noviszadi rendőrség még érvényben levő körözölevelére alapján elfogta. Bodort átadták a noviszadi ügyészségnek.

— **A német vasutakon beszüntetik az első osztályt.** Berlinből jelentik: A német vasutagazgatóság a német vasutak egész területén életbelépteti a kétosztályos rendszert. Ezután csak két vasúti osztály lesz, az egyik párnázott üléssel, a másik fapaddal. Az első osztály kizárólag a luxusvonatokon és a hálókocsikban marad meg.

KÖZGAZDASÁG

Megkezdtek a Palánka—iloki hid
részvényjegyzését

Az érdekeltségek értekezlet a Palánkán

Annakidején dr. Dimitrijevič Alekszandar palánkai ügyvéd, mint a palánkai ipartestület ügyésze és dr. Uvalics Boriszláv palánkai járási orvos, mozgalmat indítottak a Palánka—iloki hid létesítése érdekében és kérvényben fordultak az építésügyi miniszterhez, akit arra kértek, hogy Bjelinánál heverő hidalkatrészeket engedje át a Palánka—iloki hid részére. A miniszter értesítette a palánkai érdekeltségeket, hogy a kérelmet teljesíti, de a vukovári és a bácskai tartományoknál járjanak el, hogy a két tartomány együttesen járuljon hozzá nagyobb összegekkel a hid létesítéséhez.

Palánka fel is kérte a vukovári és a bácskai tartományokat és Klicin Mita, bácskai tartományi választmányi elnök és Szavics Milán, tartományi választmányi elnök együttes értekezletet hívtak egybe, amelyen megállapítást nyert, hogy a hid létesítése nemcsak lokális érdek, hanem országos érdek.

Közben dr. Palics Emil koncessziót kapott a Palánka—iloki hid létesítésére, amely koncesszió lejárt és amelyet most az építésügyi miniszter további három évre meghosszabbított. Dr. Palics Emil, mint a koncesszió tulajdonosa, hétfőn ezügyben Bácskapa-lánkán értekezletre hívta egybe az érdekeltségeket és közölte velük ezt a körülményt. Egyben részvényjegyzésre szólította fel a meghívottakat. A megjelentek a legmelegebben támogatni kívánják a hid megvalósítását, de azt a kívánságukat fejezték ki, hogy a hidhoz szükséges jelentékeny összeg felét lehetőleg a két tartomány adja, míg a bankok és egyéb nagyobb érdekeltségek jegyezzék a hátralevő összeg nagyobbik részét, a fennmaradó összeget pedig a meghívottak fogják biztosítani. Dr. Palics Emil folytatja akcióját és reméli, hogy rövidesen dűlőre tudja vinni a kérdést.

Vetőmagtisztítógép bemutatása. A noviszadi lövöldében lezajlott német Frohsinn-összejevetellel kapcsolatban bemutatásra került egy Röber-féle Petkus-vetőmagtisztítógép, melyet a Bárdos és Brachfeld cég, nevezett gépek jugoszláviai vezérképviselője, üzemben is bemutatott. A gép igen nagy feltűnést keltett, ami annál is inkább érthető, mert már több német szövekezt állított fel hasonló gépet és legnagyobb részük most szándékozik ilyen gépeket beszerezni. A bemutató alkalmával az érdeklődők gazdák nagy érdeklődéssel hallgatták a már üzemben levő gépek tulajdonosainak elismerő szavait és értékes tapasztalataikat.

Ménteletet állítanak fel Karlovácon. Becskerekről jelentik: A bánáti mezőgazdák egyesületének végrehajtó-bizottsága Becskereken gyűlést tartott, amelyen Sztanojlovič Sándor titkár ismertette az egyesület eddigi működését. Bejelentette, hogy az egyesület előterjesztésére a földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy Karlovácon ménteletet fog felállítani. Az ülésen ezután elhatározták, hogy a bukaresti mezőgazdasági kongresszuson képviselhetik magukat és az egyesület képviselőjében dr. Klier Jenő vrsaci földbirtokos utazik el Bukarestbe.

Miroszavljevics Testvérek Noviszadon újból megnyitották detailüzletüket. Noviszadról jelentik: Biztató gazdasági jelenség, hogy abban az időben, amikor a gazdasági válság, ugyszólván tetőfokát érte el és főleg a textilszakmában egymás után szűnnek meg az üzletek, Noviszad egyik legrégebb és legtekintélyesebb textilnagykereskedő cége, Miroszavljevics testvérek a Kralj Petar-uca 8. szám alatti házukban újból megnyitják detail üzletüket, amely évtizedeken keresztül, a noviszadi piac egyik legtekintélyesebb üzlete volt. Miroszavljevics testvérek most kiterjesztik üzleti tevékenységüket és továbbra is megmaradó nagykereskedésük mellett, gazdagon felszerelt detailüzletet nyitnak, amely bizonyára hamarosan ismét olyan népszerű lesz, mint volt mindig a múltban. A közönség meg fog ott találni mindent, ami izlését és szükségletét kielégíti.

Amerikai tőkével építik ki a dalmát kikötőket? A newyorki Bush Terminal elnöke, Irving Bush Dalmáciában tartózkodik és kijelentette, hogy a vezetése alatt álló cég foglalkozik a metkovici és a kotori kikötők kiépítésének a kérdésével. Már a jövő hónap folyamán amerikai mérnökök tartanak helyszíni szemlét a dalmáciai kikötőkben. Az építési terveket a beogradi kormány elé fogják terjeszteni.

Háromezres kartel van Németországban. A kartelek számát megállapítani nem könnyű feladat, mert nap-nap után új kartelek születnek. Németországban csak az a kartelszerződés élvez jogsegélyt, melyet az ellen célra szervezett bíróság előtt bemutatnak. Így ellenőrzés alatt állanak a kartelek és számuk is megállapítható. A »Wirtschaftsdienst« szerint Németországban kerekken kétezeröttszáz termelő- és ötszáz nagy- és kiskereskedelmi kartel működik.

Mi minden történhetik gyógyszerészeti pótkészítmények vásárlásánál. Egyik gyógyszerészeti szaklap nagyon érdekes esetet közöl a gyógyszerhamisítás legújabb módjáról. Az eset annival érdekesebb, mert ilyesmi minden laikussal megtörténhetik. Egy hölgy takarékosági szempontból nem valódi Bayer-féle aspirint szokott vásárolni, hanem valami pótkészítményt. Ez a készítmény az illetőnél különféle jelenségeket idézett elő, amiért is a szóbanforgó készítményt alapos vizsgálatnak vetették alá. A tárgyalagos vizsgálat azt

a meglepő megállapítást eredményezte, hogy ez a pótaspirin semmiféle hasonlatosságot nem mutatott fel az eredeti Bayer-aspirinnal. Ha az a hölgy eredeti Bayer-féle aspirint vett volna, elkerülhette volna azt a sok kellemetlenséget, amelyet a silány és hasznavehetetlen aspirin okozott, mert csak az eredeti készítmény nyújt teljes biztonságot arra, hogy az aspirin abszolút tiszta és hibátlan, míg a zuggyarak által forgalomba hozott különféle készítmények már nem egyszer a legsúlyosabb bajokat és zavarokat idézték elő.

SPORT

Titkos záradéka volt a jugoszláv-magyar
sportmegegyezésnek

A Jutarnji List érdekes közleménye a bojkott-ügyben?

A zagrebi Jutarnji List csütörtöki számában »Ki bűnös a magyarokkal való kapcsolat megszakadásáért« cím alatt cikket közöl, amelyben polemizál a Bácsmegegyei Napló erről a kérdéssel írt cikkével. A Jutarnji List cikke, amelyet Kauders jegyez, szó szerint a következő:

»A Bácsmegegyei Napló« tegnapi száma foglalkozik azzal a cikkünkkel, amelyet a magyar bojkott alkalmával írtunk és amelyben szemrehánytunk a SzAND-nak, hogy nézetünk szerint ő idézte elő az affért. Az említett lap más véleményen van és a JNS-t hibáztatja, amely nem volt képes az illetékes hatóságoknál korlátlan, de különösen a Vajdaság területére szóló engedélyt szereznii magyar csapatoknak. Nem tudjuk, de úgy látszik, hogy a cikket olyan írta, aki nincs tisztában azzal, vagy nem akarja megérteni, hogy a JNS nem rendelhet el és nem járhatja ki illetékes hatóságoknál a beutazási engedélyt azokra a helyekre, amelyekre bizonyos okok miatt nem adhatják ki az ilyen engedélyt. A JNS tehet itt amit akar, nem lesz sikere. A mi ígéretünk, illetve kiküldötteinknek a magyar delegátusok előtt a közép-európai kupakonferencián egy év előtt tett ígérete feltételes volt és úgy szót, hogy a JNS minden eszközt igénybe fog venni és megkísérli a magyar csapatok korlátlan beutazási engedélyének megszerzését. Ugyanakkor a JNS felkérte a magyar megbízottakat és ezek meg is ígérték azt, hogy figyelmeztetni fogják egyesületeiket, hogy ne forszírozzák a mérkőzéseket a Bácskában és a Vajdaságban és így kerüljék ki az esetleges surlódásokat. Erről a megegyezésről biztosan tudtak azok a funkcionáriusok is, akiket hibáztattunk azért, hogy az érintkezés megszakadt. Ha nem tudták volna, úgy egy év előtt meggyőződhetek arról, hogy a mai időben nem opportunus mérkőzést lekötni magyar csapatokkal, mert ebből nem kívánatos afférek származhatnak. Minden vezető egyesületünk tudja, hogy a magyar csapatokkal való mérkőzés lekötésénél nem elégséges csupán a feltételekben és a terminusban megegyezni, hanem sokkal fontosabb ennél biztosítani a beutazási engedélyt. Naiv állítás, hogy a SzAND nem számolhatott ezekkel a nehézségekkel, amidőn éppen a SzAND egy év előtt ugyanezekből az okokból előidézték már hasonló affért és amidőn rövid idő előtt ugyanezekből az okokból tagadták meg tőle a beutazási engedélyt Szegedre. Az érintkezés megszakadását nem direkt a SzAND idézte elő, azonban megfontolatlan eljárásával alkalmas adott arra, hogy ez a kérdés újból szőnyegre került és hogy ez alkalommal a magyar professzionista futballszövetség éppen Langic' der ur (Ujpest) javaslatára, kimondotta a legsúlyosabb konzekvenciákat. Ujpest éppen az a klub, amely a múlt évben is a SzAND miatt mérkőzés nélkül maradt és amelynek legtöbb oka volt az izgatottságra.«

Eddig szól a Jutarnji List cikke. Mi elsősorban is örömmel regisztráljuk, hogy végre Zagrebban komolyan foglalkoznak egy olyan kérdéssel, amit itt Szuboticán vetettek fel és nem intézik el egyszerű kélegetéssel aggályainkat, mint máskor szokás volt. A Jutarnji List cikkével épp emiatt szívesen szállunk vitába éppen olyan objektív hangon, mint ahogy azt az illusztris zagrebi cikkiró tette.

A legelső, amit meg kell állapítanunk, hogy Kauders ur multkori cikkével ellentétben már nem írja azt, hogy az érintkezés megszakadását a SzAND idézte e.ö. Ezzel a főkérdésben el is ismerte igazunkat, mi ugyanis kizárólag azzal foglalkoztunk, hogy a bojkottért ki felelős. Most már így egybehangozóan állapíthatjuk meg, hogy a SzAND nem, hát akkor ki? A zagrebi cikk szerint a JNS sem, mert nem áll módjában megváltoztatni a hatóságok véleményét abban a kérdésben, hogy beengedjék a Vajdaságba a magyar csapatokat és nem is tett ilyen irányú határozott kijelentést, csak annyit, hogy mindent el fog követni, hogy az érintkezés zavartalanságát biztosítsa. Ha ez igaz, akkor nem is kutatjuk, hogy megtette-e a JNS az intézkedéseket, elismerjük, hogy a JNS nem hibás, akár megtette a lépéseket, akár nem, mert hiszen ha meg-

tette is, akkor sem igen érthetett el eredményt. A Jutarnji List szerint a magyar delegátusok annak idején megígérték, hogy figyelmeztetni fogják a magyar egyesületeket, hogy ne forszírozzák a Vajdaságban a mérkőzéseket. Ez ugyanis a legnagyobb szenzáció Kauders cikkében. Nekünk nincs jogunk, sem okunk arra, hogy a JNS hivatalos lapját azzal vádoljuk meg, hogy rosszul van informálva, tehát fogadjuk el ténynek ezeket az állításokat. Ebben az esetben megállapíthatjuk, hogy nem felelős a SzAND, nem felelős a JNS, de felelősek azok a magyar delegátusok, akik ilyen megegyezést kötöttek, akik megszüntették a régi bojkottot azzal a feltétellel, hogy a sportérintkezés az egész országban érvényes, de ugyanakkor megígérték, hogy majd figyelmeztetni fogják a klubokat, hogy ne menjenek a Vajdaságba, mert akkor felborulhat a béke. Ez igen különös eljárás lenne és aligha fedné a magyarországi egyesületek és sportforumok intencióit, amelyek csak azért forszírozták a béke megkötését, hogy a könnyen megközelíthető szomszédos területeken játszhassanak, ami nekik igen nagy anyagi előnyt jelent. Mi egészen érthetőnek tartjuk, hogy mi szükségük lett volna a magyaroknak ilyen megegyezésre, hiszen Beogradba és Zagrebba azelőtt is beengedték őket és a megegyezést éppen a Vajdaság miatt kötötték. Alig tartjuk valószínűnek, hogy a magyar delegátusok, ha ilyen titkos klauzult fűzték a megegyezéshez, volt bátorságuk azt a magyar egyesületekkel és sportforumokkal közölni. De reméljük, hogy ezek után a magyarországi sportkörök figyelmét is sikerül felhívni erre az ügyre és válaszolni fognak az illetékesek, hogy volt-e ilyen külön ígéret, vagy kikötés, avagy nem volt. Ha volt, akkor kizárólag azok a magyar delegátusok felelősek az Ujpest—SzAND mérkőzés nem engedélyezéseért és a bojkottért, ha pedig nem volt, akkor a Jutarnji Listtel szemben fenntartjuk azt a megállapításunkat, hogy kizárólag a JNS felelős, mert olyan megállapodást kötött, amelyről maga is tudta, hogy nem tudja érvényre juttatni. Ebben a kérdésben mindenesetre kíváncsian várjuk a magyarok válaszát.

Ami a Jutarnji List egyéb állításait illeti, azok főleg arra vonatkoznak, hogy ki felelős azért, hogy egy már lekött mérkőzést nem lehetett megtartani. Ebben a tekintetben sok igazság van abban, amit Kauders ur ír és mi is elismertük, hogy kizárólag a maga megnyugtatóására előbb érdeklődhetet volna a SzAND, azonban ez a kérdés kis jelentőségű, legföljebb akkor volna fontos, ha Ujpest tényleg kártérítési pert indítana a SzAND ellen. Különben igazán nem fontos, hogy lekötés előtt vagy utána tagadják meg az engedélyt, a bojkott az engedély megtagadása miatt mindenképpen bekövetkezett volna.

Ebben a kérdésben azt is mérlegelni kell, hogy a SzAND-nak mit sem ér olyan sportbéke, amely csak Zagrebot és Beogradot érdekli, mert ebből Szuboticának édes-kevés haszna van.

Noviszad város nem adja el a NAK sportegyletnek eddig bérelt pályáját. Noviszadról jelentik: Noviszadon a NAK-nak van a legszebb pályája, amelyet két évvel ezelőtt nagy anyagi áldozatokkal épített meg. Diszes tribün, labdarugópálya, tenispályák és klubház épült a sporttelepen, amelyet a NAK öt évre bérelt a várostól. Jövő évben járna le a bérelt és a NAK megalakította a pálya-részvénytársaságot, amely ajánlatot tett a városnak, hogy örök áron megveszi a NAK pályát. A városi gazdasági bizottság azonban a városi tanács javaslatára elutasította a NAK kérelmét, azzal az indokolással, hogy a NAK által bérbirt terület az új szabályozási tervben nincs pályának előirányozva és a város a terv szerint más helyen jelölt ki a sportpályák számára közös területeket. A városi gazdasági bizottság határozata nagy nyugtalanságot keltett, nemcsak a NAK, hanem az összes sportegyletek körében és közös akcióra készülnek, hogy együttesen védekezzenek a város kitelepítési szándéka ellen.

TÁRCA

A FATTYU

Irta: Govorkovich János

Kinlódva forgott a láz tüzeiben. Feje lüktetett, arca égett, testét a himlő lángnyelvei csipkedték. Nyomorúságos vacska mellett ott állott a községi orvos által rendelt glicerines üveg, de senki sem volt a közelben, aki a szegény kis beteg sebeit enyhítette volna vele. A százfoltos kabátot, ami azelőtt ruházatul, most takaróul szolgált volna, lehányta magáról és úgy vergődött rongyos ingecskejében... minden lélekzete nyögés. Meg-megrázkódott, ha a községi istállóban, amelynek tövébe a rozoga félszert építették felhőmbölt a bika, vagy láncát csörtetve toporzékolni kezdett.

Ez a bika mindig rettegéssel töltötte el. Lázálmában gyakran látta a zöld gyepen dühösen futni a port, kaparni a hantot, hogy aztán hajlott fővel, ök-lelő szarvakkal rohanjon a szegény kis fiúnak... vad bömbölés... ijedt sikoltás... verejtékes ébredés. Azután megkönnyebülés: a sivár valóság vigasza, a mely mégis jobb a borzalmas álomnál.

De most az álom is kerülte. Nemcsak a szivtelen emberek, ez a néha izgalmas tündér is elhagyta, nincs senki, aki enyhülést nyujtana neki. A község pénztárából alig telt eddig is a legszükségesebbre, az átok kísérte kosztpréz, aminek a felét az élelmező vén banya elcsikkasztotta, a kegyelemből megváltott ócska bocskor, nálánál gazdagabb koldusgyerekektől vásárolt rongyok erősen megterheltek a község pénztárát.

— Az uristen nyügnék küldte reánk ezt a csavarzó koldusasszonyt, hogy épen itt szülje meg a fattyút, morgott a bíró, ha kénytelen volt elsejlen az amugy is szükreszabott összeget kiutalványozni.

Most megint itt hentergett a kis féreg a rongyos félszerben, a még rongyosabb vaccon, ahol öt év előtt az anyja világra hozta. Sári néni nem türte maga mellett mióta megbetegedett.

— A himlő ragadós, még én is megkaphatnám. Sokáig úgy sem bírja ki, előbb utóbb oda kerül az anyja mellé a temetőárkába.

És a szegény kis árva ott gyötrődött a községi lomtárban rozsdás ásók, lapátok, kopott vesszősprók halmaza között. Étlen, szomjan hevert ott egész nap, amikor végre eljött az orvos, hogy megvizsgálja.

— Hát nem oltották be a gyereket? — kérdezte a kisbirtól.

— Nem igen volt rá gondja valakinek.

— Most már késő. Külömben amugy sem igen volt életképes, mondta válvonogatva a doktor. Enélkül is elpatkolt volna.

És a kis beteg tovább kinlódott. Vánnyadt testét kivérezte az enyhítő kaparás, szomjas ajkát még szomjasabbá tette a betoladókó hőség... és sehol senki, aki pár csepp vizet adna neki.

A bika rángata a láncát az istállóban, az ápolója káromkodva vasvillával döngötte. A kis vasrácson ablakon behatolt hozzá a parasztszekerek dögöge, a béresek kurjantása... kellemetlen bántó zaj, poros fülledt levegő. Egyszerre nagy riadalom... lábak dobogása, vad kiabálás... veszett kutya, üssétek agyon. Azután bedönti az ajtót egy ember, felkap egyet a rozsdás ásók közül és kirohan, tárva hagyva maga után az ajtót... később csend.

Most legalább több levegő tódul be... forró, poros levegő, amellel üdítő kép, zöld lombok a kék háttérben: darab paradicsom a kinok poklában. Az ajtó előtt bugdácsló nap beküldi mosolyát a beteghez... csekély megkönnyebülés... Felüti a fejét: künn fecskék röpködnek... változatosság a kínos egyhangúságban, szórakozás a lánban égő szemeknek. A fecskék hosszú ívekben szelik a levegőt ügyesen kapva el az eléjük kerülő rovarokat. Hangos csiripeléssel köszöntik egymást ha találkoznak, csicseregve társalognak ringatózva a légvillámokon.

— De milyen az, aki az eperfára röpült?

Annak a szárnycsapkodása gyorsabb, repülése nem olyan biztos, mint a többié. Egyenes irányban halad, nem ír le olyan szép köröket, nem lebeg olyan soká a levegőben. Most leszáll az eperfáról a porba, ott csipeget — ott tipeget.

Péterke érdeklődéssel nézi. A látomány elvonja a figyelmét a szenvedéseitől, a sebek nem égetnek olyan fájón, a szomjuság elviselhetőbb. És most megint felreppen a kis madárka az eperfára, messzebb a kis fiutól... azután még messzebb, másik ágra, hogy ismét elszálljon. És szomorúság vonul a fiúcska szívébe... ez a kis vigasztalás is eltűnt, itt hagyta a csevegő kis pajtás. És utánna küldi könnyes tekintetét.

De nem ment el véglegesen. Ime visszatért az ágra onnan is lerepül a földre, mindig közelebb ugrándozva... azután még közelebb, oda a kis ablak rácsára... Milyen gyönyörűség nézni! Biztosan a jó tündér küldte a beteg gyermek szórakoztatására. Ott illegeti magát a vasrácson, most fel száll a felső fokra... jaj, csak el ne menjen. A bőgye piros, a szárnya szürke, a fejecskéjét jobbra balra kapkodja. Fekete bogárszemével barátságosan pislog a kis szenvedőre... megszólal értelmesen, kedvesen fecseggve, mintha hozzá beszélne... milyen szép az éneke! Boldogan hallgatja... a madárdal betölti a lelkét, örömmel, boldogsággal.

Sokáig beszélget hozzá a kis látogató, azután egyszerre elhallgat. Péterke mosolyogva néz rá... szeretné közelebből látni. Két kezével hátra támaszkodva előre nyujtja a nyakát, úgy bámulja gyönyörűséggel. Odavonszolja beteg testét a vacska szélére, nagy erőlködéssel, kínos nyögéscséléssel felvanszo-

rog... Közeledik a madárkához, utána nyujtja a kezét... de a kis énekes ijedten rebben a régi helyére, az eperfára. És a fáradt lábacsák követik, sóváróva nézi a gyermek, hallja a csicseregését, látja a kis piros begyét. Kis kezével megint utána nyul... a madár másik ágra repül. Oda is utána megy, tovább, tovább, ágról ágra, bokorról fára, fáról háztetőre, végig a főuccán, míg végre megpihen a templom előtti akácán. Itt elbujik a sűrű lombok közé, a gyermek nem látja többé.

Tekintetét kutatva küldi utána, de a lomb sűrű, áthathatlan. Nyögve, nyöszörögve hajol le kis kavicsért. Vékony csontjai megroppannak... Félterdre bukik. De friss himlőtől égő arca felderül... Sikertől a kavicsot felemelni. Alig bír lihegni a nagy erőlködéstől. Dűledezve áll két lábra... Meglóbálja a karját, elhajítja a követ... Elveszti az egyensúlyt és ismét térdre bukik. A kis vörösbegy felrebben, a harangláb alá röpül és elül fenn, magasan — egészen a tető alatt, a legkisebb harang jármá tetején. Üldözöje nagy kinnal felvanszorog, tántorogva közeledik a haranglábhoz, ereje fogytán van. Mohóság tör a madár után, lázverte teste reszket, szive nyugtalanul hanykolódik. Kimerülve támaszkodik a gerendához és onnan lesi a szökevény. Ez pedig mintha ganyolni akarná, ismét rákezd a nótáját.

Most már türelmetlen: egyedüli életcélja megfogni a madarat. Összeszedi tünező erejét, központositja szünni kezdő lelki működését, hogy ezt a két energiát valamiképpen egyesítve célhoz jusson... Célhoz! a végecélhoz, ahol megszűnik a szenvedés, az átok... a kegyelemkenyér. Ez a cél nincs messze tőle...

Gyenge kezeikéjével megragadja a harangkötélet. Nem is kötél ez még, csak erős, vastag zsinor, alsóvége kampós szegre akasztva, a felső a kis harangra kötve. Mert a harang kicsi, inkább nagy esengetyű, vékony csilingelő hangu... Lehelet a szürkületben, finom, elhaló, mint a lelkeka, akiket utolsó lendületüknél kísérni szokott...

És megszólal a lélekharang, tiszta ártatlan csendéssel, lassu ütemű bucsuzokogással: és elröpül a madár. Péterke már nem bánja, egész figyelmét a harang köti le.

És huzza a zsinort, eleinte erősebben, azután mindig gyengébben, elhaló erejének utolsó erőlködésével. Elcsufított, megkínzott arccskája sugárzik a boldogságtól a csilingelő hangok hallatára... de mintha mindig távolabbról jönnének, mindig halkabban hatnak a fülébe. Most már félig öntudatlanul dőlve a haranglábba, kicsi karja csak gépiesen mozog, míg aztán egészen le nem hanyatlik... Hogy soha többé meg ne mozduljon.

A házak előtt tanyázó néniék pedig keresztet vetve kérdezik.

— Vajjon ki haldoklik? Isten legyen lelkének vigalmas!

Szüretelő kádat
5—30 hl-ig és egy
40—50 hl. hordót
keresek megvételre
Andrija Schwarz
Subotica 9451

Előrendű
tisztított diót
kg.-ként 28 dinárért
nagyban és kisebbben szállít
Schäffer Róza
Subotica
Főpostával szemben
Tel. 573 9.03
Postán utóvétellel

Felsőgaljai mész
BEOCSINI
portlandcement
és mind nfél)
építési anyag
a legolcsóbban
szerezhető be
Illgenn Károly-né
I. kör, Sokolska ulica 17
Telefon: 660 4458

ABLAKÜVEGET
tűkőveget, csiszolt üveget,
saját gyártmányú ajánl
Drag. Obradović, Beograd
Kr. Milana 31 (Uroševa Pivnica)
Telefon 31—98 4588

Vegyen csak **1x1** szövött mellényt

vagy pull-owert nálam; amilyen biztos, hogy

2x2=4

épp oly biztos, hogy meg lesz elégedve

Beck Jenő

kötött-szövöttáru gyár

Kicsinybeni árusítás: Rudićeva ul.

A vajdasági magyar költészet egységes megnyilatkozása a

KÉVE

Vajdasági költők antológiája, 1928

amelyet minden magyar kulturembernek be kell szereznie könyvtára részére

Rendeje meg a Bácsmegyei Napló könyvosztályánál

Ara 40 dinár

Subotica, Zmaj Jovin trg 3

Zsidó vevőinek
boldog újévet
kiván
Sugár Manó
cég, Subotica
7897

Pálinkafőző
kazánok
és háztartási üstök tiszta
vörösrézből a legújtanyo-
sabb árban kaphatók
Bartek i supr. Rehm
Subotica
Vilsonova ulica 47
A'api vt 1877-ben 7 11

Értesitem igen tisztelt
üzletfeleimet, hogy
cipészetemet
Róka István
Vojnovićeva ul. 6. sz. alatt
(Bérpálova mellett)
üzletébe helyezte n át
Ugyanott cipőfelsőrészek is
készülnek
BOTKA, cipész

Naponta garantált friss
I-a teavaj
joghurt, hotai turó, nagy-
lucacsu ementhai saj', trap-
pista és mindenféle csemege-
s-jiós. Kapható
Trišić Todor
tejszárnyában
Strossmajerova 22. Halplac
4140

NYILT-TÉR

OKRUŽNI URED ZA OSIGURANJE RADNIKA
U SUBOTICI.

Br. 10791/928.

Konkurs

Okružni Ured za Osiguranje Radnika u Subotici raspisuje ovim konkurs na sledeća upražnjena lekarska mesta:

1. Jedno mesto lekara činovnika u I. plućevnom razredu za opštu praksu za grad Suboticu. Plaća regulisana je Službenim Pravilnikom lekara činovnike SUZOR-a. Prvenstvo na ovo mesto dati će se u smislu principijelnog zaključka ravnateljstva SUZOR-a od 16. XII. 925. lekarima bivših okružnih blagajna.

2. Jedno mesto lekara specijalist za dečije bolesti u ugovornom svojstvu za grad Suboticu sa mesečnim honorarom od Din. 1500.

3. Jedno mesto ugovornog lekara za opštu praksu sa sedištem u St. Bečeju prema ugovoru. Plaća regulisana je prema škali prosečnog godišnjeg broja članova a za prvu godinu Din. 19800 i Din. 6000 putnog paušala godišnje.

4. Jedno mesto ugovornog lekara za područje opštine Mol prema ugovoru. Plaća regulisana je prema škali prosečnog godišnjeg broja članova a za prvu godinu Din. 9900 i Din 3000 putnog paušala godišnje.

Uslovi nameštenja su:

1. da je molio državljanin kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i da zna državni jezik u govoru i pismu.

2. da ima telesnu, umnu i moralnu sposobnost za službu Okružnog Ureda.

3. da ima diplomu sveukupno medicine i 4. molio pod 2. da ima uverenje da je specijalista za dečije bolesti.

Vlastoručno pisane molbe obložene sa svim potrebnim ispravama a) imadu natecatelji predati ovom Uredu najkasnije do 10. oktobra 1928 godine do 12 sati u podne.

U Subotici, dne 10. IX. 1928.

Okružni Ured za Osiguranje Radnika
u Subotici.

9490

Kettős helység

Pašićeva ul. 7 szám alatt

kiadó

Bővebbet

Schäffer Róza

fűszerkereskedésében

Subotica, a főpostával szemben. Tel. 573

Naponta friss

pörköltkávé

kapható

Sugár Manónál

Telefon 47

Elsőrendű meszet, beocsini portland cemen, alab. gipszet, száraz, pormentes

BUKKFASZENET, pécsi kovácszenet, la aprított bükkfiát ajánl

Révai Adolf, Subotica
Soko'ska ul. 2 Tel. 551

Legelőcsőben ajánl
buzapácoláshoz elsőrendű olasz

kékkövet

kicsinyben és nagyban

Schäffer Róza

Subotica, főpostával szemben. Telefon 573

LIFKA CSÜTÖRTÖKTŐL VASARNAPIG
ÁLTALÁNOS SIKERT ARATOTT UJDONSÁGI
BALALAJKA KISÉRETTTEL
J O B B Á G Y O K

Nincsen annyi tenger csillaga az égnek, mint ahányszor csókos ajkadra gondoltam Tatjana ...

Fiatal gróf és a szép rabnő szerelme ...
Csókos házasságban érintetlenül maradt feleség ...
Haditörvényszék — Száműzetés Szibériában!

9452

A FÉRFI, A NŐ

ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Itt már óvatosságnak kellett lenni, nehogy meglassák őket. De a megfontoltság most messze

volt tőlük ... Az újságíró megcsókolta a lányt. Ez a csók is olyan furcsán természetes volt, mint mindaz, ami ma történt közöttük és a lány nem is tiltakozott ... A csók ízét még frissen ott érezte a száján, de Dér Géza már megfordult és eltűnt a legközelebbi uccafordulónál ... Fóti Lili ajkán diadalmas mosoly suhant át, aztán belépett a nagy barna kapun, szülői házába.

II.

A szülői ház kényelmes, régi divatu vidéki uriház volt, biztos mentsvár a külső világ nyugtalanító titokzatossága, a hajszás, tülekedés sebei és a bizonytalanság elől, de Lili börtönnek érezte a maga szürke, egyforma, mindig pontosan ismétlődő kis eseményeivel és egész józan bizonytalanságával. Fóti Lili az újkor gyermeke volt, a háboru utáni nemzedék furcsa típusa, aki nem tehetett arról, hogy sohsem tanulta meg tisztelni a tekintélyeket. Ennek a kornak nem is voltak tekintélyei, mert akit ma még tisztelni kellett, az holnap már bukott, üldözött és tragikomikus figura volt és aki tegnap még nevetséges fantasztának látszott, az mára az irányt vesztett tömeg fölé kerekedve körülrajongott bávánnyá emelkedett. Iskola és szülők egyformán hányódtak a naponta változó jelszavak zavaros hullámain, erőtlennül és tétovázva, mint a viharban kormányát vesztett hajó.

Fóti Mihály Dr. ügyvéd nem tartozott azok közé, akik egykönnyen kiengedik a kezükből a kormánykereket. Ő most is szigoruan vezette a család és társadalom hajóját ugyanabban az irányban, mint azelőtt, mielőtt a vihar kitört és nem akarta tudomásul venni, hogy ez a hajó közben léket kapott. Fóti Mihály az a konzervatív ur maradt, akivé egy szilárdabb talajon nyugvó kor nevelése, fegyelme és életkörülményei tették. Fóti Mihály dr. örök egyformán ült ügyvédi irodájának hatalmas íróasztalánál, mint a változhatatlan törvény öre, a képzelt tekintély ormán és rendíthetetlenül járta az egyforma utat a törvényszék és ügyvédi iroda között, hosszú évek óta mindig ugyanazt az utat.

Ezen a koratavaszi estén is, amikor Lili zaklatott szívvel és felcsigázott vágyakkal tért haza, Fóti ügyvéd ur az irodájában dolgozott még. Az ügyvédi irodában erős dohányszag vegyült a bőr-fotelek jellegzetes szagával, a tekintély légkörét teremtve a régi butorok között. A jelölt már elment és Fóti ügyvéd a másnapi tárgyalásokra kikészített aktákat nézte még át. A szájában az elmaradhatatlan szivar, Fóti Mihály kiegyensúlyozott, józan életében az egyetlen szenvedély, amely már pontosan hozzátartozott lényéhez. Gondosan berakta az irato-

kat az akta-táskájába, a tintatartót becsukta, a tollakat és ceruzákat rendberakta, bezárta íróasztala titokzatos fiókjait és sorban lecsavarva a villanylámpákat, átment a lakásba. Gépszerű pontossággal ismétlődött ez mindennap, ugyanígy, az ügyvéd ur elkészönt a felségétől és vacsora előtt egy félórára még felnézett a kaszinóba. Ez volt az egyetlen szórakozása, amely után már gyorsan befejeződött a nap, vacsora után kis újságolvasás és korai lefekvés.

Lili zongoránál ült és anélkül, hogy odafigyelt volna, valami divatos táncslágert próbált kicsit unottan, csak hogy valamivel elüsse az időt. Az édesanyja a szomszéd szobában kézimunkája fölé görnyedt, immár egy egész életen át, mert mint az ügyvéd urnak a szivar, Fótinak a kézimunka jelentette a szenvedélyét, sőt talán az élettartalmat. A kövári asszonyok úgy beszéltek róla, mint a legügyesebb kézimunkák művészeről és ez bizonyos büszkességgel töltötte el. Lakása már csupa puha párna és csipke volt, de ő fáradhatatlanul, szükség és cél nélkül ölte bele tovább is minden asszonyi energiáját a cifra rongyokba, amelyek csendes, zárkózott magányának legjobb barátai voltak. Vézna, csendes akarat nélküli asszony volt, ellentéte férje hatalmas energiájának és parancsoláshoz szokott természetének. Ez az ellentét valamikor még sűrűn kirobbant sirással végződő családi jelenetekben, az évek folyamán azonban egészen letört az asszony minden lappangó lázadozása. Utoljára akkor lángolt fel ez a lázadozás, amikor a fia a harctéren eltűnt. Borzalmas hetek voltak azok, amíg a halál biztos üzenete meg nem érkezett és azóta Fótiné csendes megnyugvással fogadott mindent, úgy, ahogy az élet széle akarta. Szinte gondolat nélkül ült kézimunkája felett most is, hogy férje átiött az irodából és bejelentette, mint a konferencier a mindennap ismétlődő műsornak ugyanazt a számát:

— Felnézek kicsit a kaszinóba. Nyolc órára itthon leszek.

Fóti Mihály már vette a kabátját. Közben azonban a zongora billentyűin változatlanul patogott a divatos tánczene ritmusa és ez látszik nem tetszett tulságosan Fótinak.

(Folyt. köv.)

Nyilatkozat

Knézi József szvetozármiletcsi lakos ezennel kijelentem és közhírré teszem, hogy nőm Krisztina Stipič elhagyott és ezért érte semminemű felelősséget nem vállalok és az általa csinált adósságokat nem fizetem ki.

Szvetozár Miletics, 1928. szeptember 12.

9495

Knézi József

ÓVÁS

Naptárárusítók figyelmébe

A naptárárusítókat ügynökök keresik fel, akik idegenben készült és itt csak megfejtelt naptárakat kínálnak eladásra.

Figyelmeztetjük a naptárárusítókat, hogy ne hagyják magukat félrevezetni. Külföldön készült naptárakat az országba nem szabad behozni és nem szabad árusítani. Az a naptárárusító, aki a külföldön készült és belföldön megfejtelt naptárakat hoz forgalomba, könnyen kerülhet kellemetlen helyzetbe a hatóságokkal szemben.

A kereskedőnek ugyanis épen elég kellemtelensége van, elég zaklatásban van része, még ha legjobban vigyáz is, minek vállalja az elkobzás, birságolás, letartóztatás veszedelmét, amikor arra semmi szükség nincs.

Belföldön is készülnek úgy magyar, mint német naptárak.

A Minerva naptárak
1929-re

Is idejében megjelennek s ezek árusítása nyugodt és biztos keresetet jelent.

A közönség megismerte, megszerette, s keresi a Minerva naptárakat.

Az 1929-es esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Vajdasági Magyar Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szive Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Kis Naptár

Mi a Minerva naptárak előnye minden más naptár felett:

1. Olcsóbbak, mint a többi naptárak.

2. Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak.

3. Kiállításuk csinos, tetszetős, művészi.

4. Szerkesztésük gondos.

5. Minden naptár más-más szövegű.

6. Igen sok és szép kép van benne.

7. Tartalmuk élvezetes, tanulságos.

8. A benne foglalt adatok pontosak. Minden más naptárkiadó kivágja és lenyomatja a tavalyi Minerva naptárak vásári adatait. Mi minden évben revidáljuk az adatokat.

9. Minden naptárhoz ingyen regénymelléklet van hozzáfűzve.

10. A naptár részben a római katolikus, protestáns és görögkeleti ünnepeken kívül a nemzeti ünnepek és a holdtölte is vörös betűkkel van feltüntetve.

Aki naptárárusítással foglalkozni akar, kérjen tőlünk árajánlatot:

Minerva-nyomda r. t.

Subotica

KINTORNA

— Nem tudom, mi van az urammal. Már három napja nem szól hozzám.

— Valószínűleg nem akar félbeszakítani.

*

A tanító találkozik a faluvégen az öreg Sánta Kovácsnéval.

— Hova siet úgy, Mari lelkem?

— Az állomásra. Utazok a vörmhő.

— Most? Fél kettőkor? Hiszen a vonat csak nyolckor indul.

— Sietek, lelkem, hogy el ne fogyjon a jegy.

*

— Ah kedves Irénke nem is tudom szavakban kifejezni azt, amit érzek.

— Fejezze ki számokban.

*

Két csavargó beszélget a parkban.

— Mig te egy hitvány kis betörésre rászánod magad, addig egy rendes ember már le is ülte a magarablógyilkosságát.

*

— Hallom, ön elvált a feleségétől? Mi volt a válás oka?

— A házasságom.

*

— Mondd, fiacskám, engem szeretsz jobban, vagy az autódodat?

— Persze, hogy téged. Te magad mosod magad.

*

— Aztán látogasson meg az új villámban. Olyan szépen van berendezve, hogy a vendégek megnémulnak a gyönyörűségétől.

— Elmegyek, hogyné. De ha nem mehetek, a feleségemet okvetlenül elküldöm.

Olcsó árak

Olcsó árak

Divatos

Izléses

Tartós

Elegáns

STRESSBURGER
DIVATCIPO-KÜLÖNLEGESSÉGEI

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből

Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Üzletáthelyezés

Ezton értesitem a t. hölgyközönséget, hogy üzletemet a város háza épületébe (volt Her Jolánka helyisége) helyeztem át. Bevásárlási utamról hazakerkezve raktáramat kibővítettem szebbnél-szebb bécsi és párisi modellekkel, úgy, hogy a legkényesebb ízlést is kielégíthetem. *Kalapot már 80 dinártól kaphatók.* Átalakítások a legutányosabb áron készülnek. Kézilány és tanulólányok felvétetnek.

9375

Hlra Rózs, város háza épület

Bogojevo-Vajska-Zsivai Armentesítő Társulat

Hirdetmény

A Bogojovo-Vajska-Zsivai Armentesítő Társulat Novoszelo és Bukin községek között új árvédelmi töltést épít. A munkálatok elvégzéséhez a társulat

kocsis és kordés gazdákat

keres.

A munkálatokat a társulat házi kezelésben hajtja végre, az egyes munkáscsoportok közvetlenül a társulattól kapják a fizetést.

Egységárak 9—11 dinár köbméterenként; munkásadót és betegsegélyzót a társulat fizeti.

Jelentkezni lehet a munka vezetésénél, Bačko Novoszelon.

9496

Könnyítések a magyar vizumok beszerzésénél

Folyó évi július 3-ikától kezdődőleg a Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vizumot szerezni, mert az utasok magyar vizum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vizumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vizumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztálya hivatalos bélyegzőjével ellátott igazolvány szükséges, mely úgy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviselőletnél (Beograd, Palata Akademijske, Jakšičeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS vidéki kereskedelmi tesületeknél és

Suboticán: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala, Rádió Reklam Jugoslavia, Manojlovičeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes,

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsstopolai Takarékpénztár,

Veliki Bečskerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár,

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület,

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör,

Velika Kikinda: Centralna Štedionica,

Osijek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank,

Čakovac: Horvát Általános Hitelbank,

Novisad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási iroda, Merkurbank, Lusztig Bank,

Kula: Hitelbank,

Odžaci: Takarékpénztár,

Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Srpska Zanatlijska Banka, Szalay Utazási Iroda.

Ada: Leszámitolóbank,

Az apatini járás részére Berlekovich Sándor v. ságró Apatin.

Sztari Bečsej: Népbank, Potiska Banka,

Novi Bečsej: Általános Hitelbank,

Bela Crkva: Trgovačko Udruženje,

Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank.

Sarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik,

Skoplje: Kereskedelmi Kamaránál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vizum Budapesten 50%-os kedvezményrel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és a gyógycélokat szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vizum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50%-os engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

BIZTOS EXISTENCIA

Nyugalmozott, valamint alkalmazásban lévő tisztviselők, akik összekötöttséggel rendelkeznek, fix javadalmazás mellett alkalmazást nyernek a biztosítás minden ágával foglalkozó előkelő biztosító-társaság vezérigénységénél.

Ájánlatok Novisad, postafiók 123 alá kéretnek.

9301

LIFKA KERT-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig

UFA-FILM Suboticán először

JOBBÁGYOK

Orosz film a múlt századbeli főurak és rabokról
Balalajka kísérettel

Hétfőtől szerdáig

RAKETA AUTON A VILAGÜRBE

6 felvonás a természet eddig nem látott csodáiról
Nap, Hold, Venuszról készült közel felvételek

Ezenkívül

Henry Porten Falu rozsája

Ha KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége
írjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 címre

LEVELEZÉS

Megismerkednék diszkrét
urinóvel, aki megmutatná
nekem Noviszadot éjjel. —
Leveleket »Házasság«-nincs
kizárva jellegre a noviszadi
kiadóba kérek. 9460

HÁZASSÁG

Csinosnak mondott 20 éves
hajadon vagyok, hozományom
kétféle millió dinár készpénz
és négy millió dinár értékű
földbirtok. Keresem képzett
urak ismeretségi házasság
céljából. Leveleket teljes
címmel »Hajadon« jellegre a
kiadóba kérek. 9056

FOGLALKOZÁS

Péksegédet azonnali belépésre
keres, Futó István pékmester,
Subotica, Halasi-szóló 240. 9483Ablak és parkettisztítógédek
felvétetnek Klopfer, Subotica,
Oslobodjenja ulica 11. 4492Kroatisch-deutsches Kinderfräulein mit Jahreszeugnissen
wird per sofort aufgenommen zu
einem 6 jährigen Mädchen. Anträge
sind an Frau Matias Schossberger,
Subotica Manojlovičeva ulica 7 zu
richten. 4490Nevelőnő, német-szerb-magyar
nyelvtudással 3-4 éves gyermek
mellé, lehetőleg vidékre állást
keres. — Teréz Forgács, Palics,
Posta. 9425Szolid és agilis képviselő (nő)ket
keresünk az ország minden
helységében állami értékpapírok
eladására. Garancia nem kell. A
kereseti lehetőségek kitűnőek.
Írásbeli ajánlatok Split, postanski
pretinac 153 címre küldendők. 8821Podrásznő, aki manikűröz is,
csakis elsőrendű, azonnal beléphet
Zsivojin Matić nőifodrászhoz
Sentán. 9430Eláruló(nő) rövidáru köztöltő-
szövezt szakmából felvétetik.
Cím a kiadóban. 9472Gyógyszerészasszisztent, vagy
oklevelest, keresek október
elsőjére illetve október tizenötödikére.
Ajánlatok fizetés megjelölésével
és kondíciók megemlítésével »Mihels«
gyógyszertár, Novisad, kéretnek. 9461Borbélysegédet szeptember 15-re
felvesz Milorad Bikić borbélymester,
Senta, Vase Čarapića 29. 9265Kitűnő szakácsnőt keres uricsalád. — Tudakozódní:
Beograd, Koste Stojanovića ul. 1.
(a Bitoljska és Gunduličeva
ucca keresztezésénél). 9449Okleveles gyógyszerészt,
gyógyszerésznőt vagy tapasztalt
nem okleveles munkatársat keresek. —
Szerb nyelv tudása megkívánatik.
Ajánlatokat fizetési igények
megjelölésével kér Mucsy
gyógyszertár, Senta. 9471Főmolnárt, szakképzett,
munkaszerető szakembert
felvesz Zádory malom, Stara
Moravica. 9474Fiatal fűszerkereskedősegéd
állást keres azonnali belépésre.
Cím a kiadóban. 9442Lemez munkában jártas
munkások azonnali felvétetnek.
Acs és társai kályha- és
lemezarugyárban, Bačka Topola. 9447Kutató munkások, akik önállóan
tudnak mély kutatást és
ártézi kutatást feladni, jelentéssel
be feltételeiket. Czeisel József,
Sombor. 9265Tanono felvétetik Maričić
i Janković könyvkereskedésben,
Subotica, Karađorđev trg. 9433Házmeztartó keresek, közműves,
főtéren levő házamba. Jelentkezni
lehet d. u. 3-5-ig Pallas reklámirodába,
Kujundžićeva ul. 4. 9440Fiatalabb segédet, két kifizetőt,
egy kis bolti kiszolgálólányt
keres Drag. Lj. Jovanović, Cara
Dušana ulica 8. 9439Négy középiskolát végzett
fiút teljes ellátással tanulónak
felvesz, Vasziljević uriszabó
Subotica, Manojlovičeva ulica 7. 9378Gukrászsegéd, önálló munkás,
állást keres. Megkereséseket,
Osijek II., Staklarska 5. kér. 9410Fényképészsegéd (nő), aki önállóan
is dolgozik, azonnali belépésre
kerestetik. Ajánlatok Foto
Marianna Novisad, Dunavska 9.
címre küldendők. 9392Intelligentes deutsches
Fräulein mit Klavierkenntnissen,
kinderliebend sucht Stelle.
Anträge an Frau Pogány,
Hutsalon. 9376

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdésekben kérjük válasszal várjuk megválaszolni.

Felhívás a szüreti bálakat rendező ifjúsághoz!

Szallagok

minden színben és szélességben gyári áron kapható

ENGLER ALBERT

harisnyakirálynál Subotica, Strossmajerova ul. 8.
Vigyázzon a címre! 9379

PALATINUS

géperőre berendezett, modern kőfaragó ipartelepe

Üzlet: Jelačićeva ul. 9. Ipartelep: Mađarska ul. 22

Eladó

olcsón jó

bácskai malom

150 mázsa napi képességgel, automatikus, jó fekvésű,
szel. ÉrdeklődniGRUBER F. mérnöknel NOVISAD,
Vojvodjanska ulica 13. 9462Dombornyomáshoz mindenféle stancnik, bélyegzők,
pecsétnyomók, monogramok, címerek stb. véssé
mindennemű fémről megrendelésre gyorsan és
pontosan készülnek

DEUTSCH JÓZSEF

órás és ékszerésznél, Subotica
Save Tekelije ul. 4 9463Fiatal mészáros- és hentes-
segéd azonnali belépésre állást
keres. Megkereséseket A. Baló
ügynökség Bezdán továbbítja. 9363Alexa nyakkendőipar, 10 dinárért
fordítja ki nyakkendőjét. Korzó. 6708Helyi ügynököket keresek
Bačka, Bánát, Szerém minden
nagyobb városában Kmetty Gy.
paprika feldolgozás Horgoš. 9377Két elsőrendű nagymunkást
állandó munkára és egy fiút
tanoncnak felvesz Bozsó szabó,
Subotica, városi zenede épület. 9365

VÉTEL-ELADÁS

Eladó ház üzlethelyiséggel,
Mucsi telep 26. 9491Biztos existenciát nyújtó 60 év
óta nagy magyar községben
fennálló vegyeskereskedés,
italmérési és trafikkal, házsal
együtt családi okok miatt
azonnal eladó. Reflektánsok
írjanak Neuman Jakabné,
Novisad, Sokolska ul. 4 címre. 9454Méz. Tiszta akácmez kapható
Glied Armin fűszerüzletében,
Save Tekelije ulica (Halasi) 4. 9477Új keményfahordó, 200 literesek,
kétszáz darab literenkint
50 paráért eladó. — Latinovics
Péter, Novi Bečej. 9457Eladó két fekete, jókarban
levő zongora, egy elsőrangú
üzleti Wertheim-kassza,
alig használt Seifert fordítható
teakészlet. 9457Eladó kb. 200 hl. transporthordó
6-7-800 hl. továbbá 100 hl 30-40-50
hl. lagerhordók. Eladó két új nagy
jég szekrény, az egyik hentes,
mészáros, a másik vendéglő vagy
kávéház részére. 9457Üvegesek, portál asztalok vagy
építőmestereknek ajánlható két nagy
karakat 8 m/m. erős belga tükör-
üveggel, melynek üveg mérete
201 cm. széles, 216 cm. magas,
a kirakattal együtt 214 cm. széles,
3 méter magas, megvehető a tükör-
üveg kirakattal nélkül is. Érdeklődni
lehet Eberszárk Béla, Subotica, I.
Aleksandrova ul. 10. 9481

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap
Kacagó esték! Humor! Szípközöző ötletek

Takszi! Takszi!

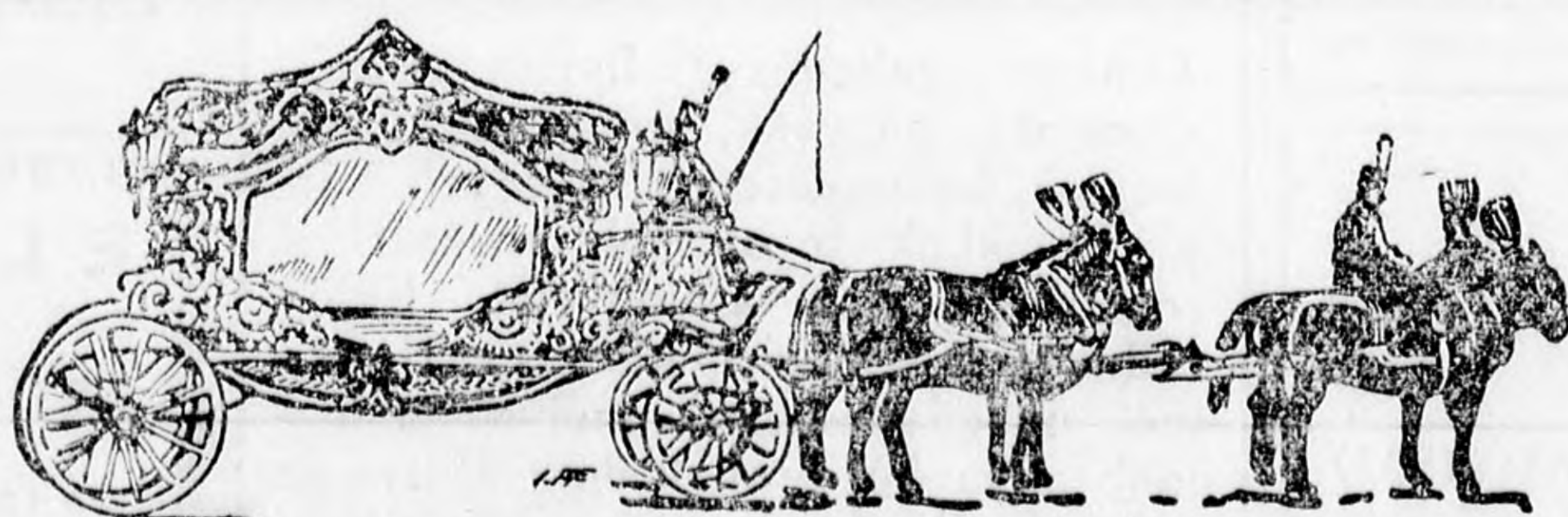
vigjáték a két balkezes faképu vitézről. — Főszerzők
MARION NIKSON és EVERET HORTONA két vidám cimora legsikerültebb filmje:
Kaland a bombagyárban

Főszerzők:

ZORO-HURU

Előadások délután 6 és este fél 9 óra or, vasárnap és ünnepnap
4, 6 és este fél 9 órakorFigyelem! A legjobb minőségű
acélekék Mészáros Ádámnál,
Subotica Brozova ulica, 10 kapható
5-ös számú 400 dinár, 6-os számú
475 dinár, 7-es számú 550 dinár. 8571Bednárz-féle faiskola, Stara
Kanjiza, őszi árjegyzéke megjelent.
Kivánatra bérmentve küldjük. 9094Ház forgalmas helyen Kovačićán
eladó. A házban állandóan pékség volt jó
vevőkörrel. Franja Grakša
Kovačica, Banat. 9428Pallas-Lexikon 18 kötet, Műveltség
Könyvtára, Jókai művek
diszkotésben kaphatók,
Bernhard Ferenc tanítónál,
Bacsko-Gradiste. 9421Egy darab 60 hektoliteres
bordó és egy 3 hektoliteres
szőlőprés eladó. Petar Vojnić-
Zelić szőlőgazdaságában,
Šupljak, vasútállomásnál. 9224Szóna. Prima kór- és sásmentes
szénát szállítok vagon-
telemekben jutányos áron.
Ivan Sulyok, Gunduličeva
ulica 15. 8810

KÜLÖNFÉLE

2 szobás lakás a huszárlak-
tanya mögött azonnalra
eladó. Érdeklődni Meštrović
ul. (Mucsitelep) 35. Pataki ház. 9389Elvesztet egy piros selyem
paplant a Zentai uton. —
Megtalálónak 200 dinárt
fizetek. Cím a kiadóban. 9459Suboticáról érkező vonatokhoz
autóbusz közlekedés van
Kelebia, Tompa, Cikeria és
Bácsalmásról. 9459Vagyonszerző üzlethelyiség
haszonbérbe október 1-re
kiadó. Érdeklődni lehet
Cvitko István vendéglősnél,
Bibicháti iskola, Palics,
villamos végállomás 8056Magános ház öt szobával és
egy hallal, legmodernebbül
berendezve, november
elsőjére kiadó. Črnjevičeva 6. 9296Euterozott szoba azonnalra
kiadó. Usporedna ul. 1. —
Gőzfürdő után. 9458Fiatal házaspár, kinek új
butora van, keres két na-
gyobb szobát, mellékhelyi-
séggel beltéren vagy annak
közeliében október
elsőjére. Cím a kiadóban. 9494Földbirtokokat, házakat,
földbirtokot, magán-
személyektől pénzt, új szüretet
előnyösen közvetít
Lendvay János, Subotica,
Zagrebačka ul. 15, vagy
Városi kávéház. 9453Jós-jövendömondó. Nyolc-
vann esztendő szentéletű
aggyastyán vagyok, mindig
igen vallásos és ezért az
Ur oly képességgel áldott
meg, hogy minden pénteki
napon rendkívüli jóslási te-
hetséggel rendelkezem; meg-
mondom bárkinek jelenét,
jövőjét és multját és taná-
csot adok, hogyan szab-
dulhat meg szenvedéseitől.
Fáradságomért elegendő, ha
5 dinárt küld be bélyegben,
aki azonban 8 dinárt küld,
annak bővebben válaszolok.
A jósláshoz szükséges
három hajszál beküldése és
a születési év, hó és nap.
Együttal figyelmeztetem a
közönséget, hogy a postán
egyes egyszerű levelek el-
vesztek, ezért leghelyesebb,
ha a t. közönség ajánlott
levelekkel keres fel, mely-
eket mind a négyesárkán
postabélyeggel leragaszt-
nak. Hercinger Ferenc,
Baia Mare, Str. Lucacin 74,
Románia. 9473Kétszobás udvari lakást
mellékhelyiségekkel két
személy részére november
1-re keresek. Cím a kiadó-
ban. 9459Amerikába kivándorlók kér-
jenek ingyenes felvilágosi-
tást Lloyd Sabaudo gőz-
hajózási társaság alképvi-
selőjétől, Sombor, Kralja
Petra 30. 8056Juniper zöld sósborszesz
boróka kivonattal, hatásra
nézve felér bármely más
sósborszesz három üvege-
nek hatásával. Kapható
gyógyszertárakban, fűszer-
üzletekben. Postai szétkü-
ldés Blum gyógyszerár,
Subotica, főpostával szembenEuterozott szobát a belté-
ren külön bejáratúval keresek.
Ajánlatokat »Eutero-
zott szoba« jellegre kérek
a kiadóba. 9284Darálómalmhelyiség szí-
vógázmotorra engedélyezve
kiadó. Igen forgalmas, jó
hely. Vetro János, Suboti-
ca, VII., Miloš Obiličeva
ul. 33. Sarokház, a gyógy-
szertár mellett. 9248Világos nagy üzlethelyiség
a gyümölcs piacon október
1-től kiadó. Zrinjski trg 11. 9437Paje Kujundžić ulica 10.
szám alatti lakház bérbe
kiadó. 9406Euterozott szoba kiadó egy
vagy két személyre, lelen-
cögött, Vojnics szabónál. 9356Barasics és Vojnics teljesen újonnan
berendezett temetkezési vállalata

SZUBOTICA, Jelačićeva ulica br. 8., Vidákovič Félix és Fiai mellett

A legegyszerűbb és legdiszesebb temetkezéseket minden igénynek megfelelően legolcsóbban eszközli. — Használt temetkezési kocsik és egyéb felszerelések olcsón eladók